

FRANCESC REIVINDICA ELS DOS NOUS SANTS COM A MODELS PER A LA RENOVACIÓ DE L'ESGLÉSIA

Papes de la comunió

La canonització de Joan XXIII i Joan Pau II, diumenge de la Divina Misericòrdia, va estar caracteritzada per la sobrietat. Per primera vegada en la història, dos papes eren canonitzats alhora. En l'homília, el papa Francesc va definir Joan Pau II com «el Papa de la família» i Joan XXIII, com «el Papa de la docilitat a l'Esperit», en referència a la convocatòria del Concili Vaticà II. De tots dos, va demanar la intercessió perquè l'Església, durant aquests dos anys de celebració del

«Joan XXIII i Joan Pau II van col·laborar amb l'Esperit Sant per restaurar i actualitzar l'Església», va dir el papa Francesc

Sínodo de la Família, «sigui dòcil a l'Esperit Sant en el servei pastoral a la família». També per primera vegada en la història una canonització comptava amb la presència de dos papes, ja que Benet XVI va confirmar en el darrer moment la seva assistència a l'acte. Els pelegrins van respondre a la convocatòria històrica omplint en massa la plaça de Sant Pere del Vaticà, la Via della Conciliazione i altres indrets de Roma.

P 3-6

«Continuo enamorat de Barcelona»

Entrevista a Alain de Raemy, bisbe auxiliar de Lausana, Ginebra i Friburg
P 7

Sumari

- P 9 Hildegarda de Bingen a través del seu pensament
- P 2 i 20 El bisbe Ramon Malla, en el record
- P 22 Centenari del naixement de Francesc Castelló
- P 25 El duet Cor Nou presenta el seu primer disc
- P 26 Nova obra gòtica al Museu Episcopal de Vic

Editorial

En la mort del bisbe Malla

El 18 d'abril passat morí el bisbe Ramon Malla Call emèrit de Lleida. Tenia 91 anys. Nascut a la Seu d'Urgell el 4 de setembre del 1922, es va formar als seminaris de la Seu i Barcelona. Va ser ordenat de prevere el 19 de desembre del 1948. Llicenciat en Teologia i Dret Canònic per Salamanca i Roma, va ser secretari del bisbe Narcís Jubany, vicari general del bisbat d'Urgell i delegat permanent de la mitra per Andorra. El 24 de juliol del 1968, als quaranta-cinc anys, quan encara no en feia vint que era capellà, va ser elegit bisbe de Lleida i el 27 d'octubre d'aquell mateix any a la catedral nova va ser consagrat pel nunci Luigi Dadaglio, assistit per Gregori Modrego Casaus, arquebisbe emèrit de Barcelona i per Ramon Iglesias Navarri, bisbe titular d'Urgell. Aquell dia Ramon Malla va sofrir una caiguda i va haver de tenir el braç immobilitzat durant tota la celebració. En les paraules d'agraïment al final de la cerimònia va dir amb realisme: «El petit accident que he tingut és un signe que aquest ministeri s'ha de fer amb sacrifici.» No s'equivocava.

Home senzill, bondados i amb un habitual somriure als llavis, el bisbe Ramon va aplicar el Concili Vaticà II a Lleida. Es va dedicar especialment a l'apostolat de base i a la joventut. Va construir la casa sacerdotal on vivia i on ha mort i va crear l'IREL, l'Institut de Ciències Religioses de Lleida. Va ser també vicegran canceller de la Facultat de Filosofia de Catalunya des dels seus inicis en el curs acadèmic 1991-

1992 fins al 2004-2005.

El 15 de juny del 1995 en virtut d'un decret del Vaticà —malgrat vuit segles llargs d'història i la voluntat dels fidels— un total de 115 parròquies aragoneses de la Franja i l'arxiprestat de Montsó van passar a formar part del bisbat de Barbastro. A judici de molts era una mesura presa en despatxos i allunyada de la realitat pastoral, perquè la majoria d'aquests fidels tenien fins aleshores Lleida com a referent, però una hàbil maniobra d'eclesiàstics influents va aconseguir segregar-los. El bisbe Malla va patir molt aquesta segregació que desmembrava la diòcesi. Després es va oposar al decret del nunci Lajos Kada que ordenava el lliurament d'un centenar de les peces d'art originàries d'aquestes parròquies al nou bisbat de Barbastro-Montsó. Aquest fou l'origen del conflicte sobre la propietat d'aquestes peces. Monsenyor Malla va recórrer el decret del nunci però sense èxit. El conflicte, a nivell civil, encara segueix viu.

Als darrers temps el bisbe Malla, emèrit del 1999, ha estat testimoni de com en nou anys ocupaven la seu ilderense successivament els bisbes Ciuraneta, Salinas i Piris. Des del seu retir va col·laborar en la secció *Pensant-ho millor* del nostre setmanari. Que el Senyor li hagi donat el premi del seu treball i que continuï vetllant per tots aquells que va tenir confiats.

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Cultures urbanes

L'anonimat que genera la gran ciutat no ho és tant quan sabem introduir en les relacions humanes un component de solidaritat. Les grans ciutats contenen perifèries per tots els cantons i es dona una convivència entre estils de vida que de primer cop podrien semblar irreconciliables. Potser no ens acabem de situar quan aquesta diversitat ens obliga a separar mons culturals i no ens esforcem per trobar punts de confluència i fer que tot el que hi ha de socialment exclòs trobi un camí d'integració.

Referint-se als desafiaments de les cultures urbanes i amb la visió positiva que el caracteritza, el papa Francesc diu que «és curiós que la revelació ens digui que la plenitud de la humanitat i de la història es realitza en una ciutat» i que «necessitem reconèixer la ciutat des d'una mirada contemplativa, això és, una mirada de fe que descobreixi el Déu que habita a les seves llars, als seus carrers, a les seves places. La presència de Déu acompanya les recerques sinceres que persones i grups realitzen per trobar suport i sentit a les seves vides» (EG 71). I nosaltres, tenim aquesta percepció? Coneixent dins la ciutat ambients diversos marcats per grans diferències, hom descobreix fàcilment que el sentit de Déu hi és i assenjala un rumb de confiança en comunitats cristianes i en persones concretes. La fe i les obres de la fe en són testimoni. Tot això fa evident —com segueix dient el papa Francesc— que «Ell [Déu] viu entre els ciutadans promovent la solidaritat, la fraternitat, el desig de bé, de veritat, de justícia», i afegeix que «aquesta presència no ha de ser fabricada sinó descoberta, desvelada. Déu no s'amaga a aquells qui el busquen amb un cor sincer, encara que ho facin a les palpentes, de manera imprecisa i difusa». La dificultat, doncs, no són les diferències, sinó que es posin seriosos obstacles al diàleg i a la convivència. Per això, l'actitud pastoral ha de ser apropar persones i conjuminar mentalitats, oferint l'Evangeli com a mitjà d'entesa i anunciant Jesús com a camí per arribar a Déu.

L'efemèride de la setmana

Dia 10 de maig del 1840: es funda la Societat de Teixidors, primer sindicat espanyol i s'encomanen per patró a sant Pancraç.

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Josep M. Alimbau, Josep M. Bausset, Pilarín Bayés, Agustí Codinach, Delfí Dalmau, Joan Guiteras, Joan M. Gutiérrez, Elisabet Juanola, Dani Majà, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Marta Palau, Joan Pallarès-Personat, Joan Piñol, Ramon Prat, Quique, Georgina Rabassó, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Rafel Serra, Leticia Soberón, Lluís

Solà, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Francesc Torralba, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 130 €
Gibraltar i Portugal: 130,01 €
Resta d'Europa: 208,01 €
Amèrica i Àfrica: 243,11 €
Àsia i Oceania: 317,21 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

La canonització dels dos Papes

Francesc destaca que els nous sants van col·laborar amb l'Esperit Sant per restaurar i actualitzar l'Església

Mercedes De La Torre

El papa Francesc va definir sant Joan Pau II com el «Papa de la família», durant l'homilia de la missa de canonització el 27 d'abril a la plaça de Sant Pere de Joan Pau II i Joan XXIII. D'aquesta manera, l'Església ha inclòs dos nous sants, que van ser també en vida successors de l'apòstol Pere.

Gairebé un milió de persones es van aplegar a Roma per viure de ben a prop la canonització de sant Joan XXIII i sant Joan Pau II, dos Papes recents, que van congregar a la plaça de Sant Pere familiars i amics propers. Ha estat també molt significativa la presència, al costat del papa Francesc, del papa emèrit Benet XVI, que va concelebrar l'eucaristia juntament amb nombrosos cardenals i bisbes. Hi eren presents, entre molts altres, el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona; Mons. Joan Enric Vives, arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra; Mons. Josep Àngel Saiz, bisbe de Terrassa; Mons. Enric Benavent, bisbe de Tortosa, i Mons. Romà Casanova, bisbe de Vic. La cerimònia ha estat concelebrada per prop de 6.000 preveres.

Aquest esdeveniment sense precedents ha comptat amb la participació de més de 30 caps d'Estat d'un total de 93 delegacions oficials procedents dels cinc continents, 17 d'Amèrica Llatina i d'Espanya. La delegació espanyola ha estat encapçalada pel rei Joan Carles i la reina Sofia, que l'endemà van tenir una audiència privada amb el papa Francesc.

La decoració floral que ha adornat la plaça de Sant Pere durant aquests dies de festa han estat 30.000 roses procedents i regalades per l'Equador. En la cerimònia també hi era present el seu president Rafael Correa Delgado.

27 d'abril de 2014

Una mica abans de les 10 del matí, els carrers adjacents al Vaticà eren plens de persones que volien participar en la cerimònia. Algunes havien esperat des de la nit anterior, però no van poder dormir ni a la plaça ni a la Via della Conciliazione ja que la policia va mantenir tancada la zona fins a dos quarts de sis del matí.

La cerimònia històrica va començar amb la llarga processó dels concelebrants, mentre de la façana de la basílica de Sant Pere penjaven els dos grans retrats de Joan XXIII i Joan Pau II.

Abans de començar la missa, el papa Francesc va fer el ritu de canonització, que es va simplificar amb una fórmula breu. El prefecte de la Congregació per a les Causes dels Sants, el cardenal Angelo Amato, va sol·licitar en tres ocasions la canonització. Després el Papa va esmentar la fórmula de canonització. El portaveu vaticà, el pare Federico Lombardi, va insistir en la idea que l'Església «no fa sants» sinó que ratifica que les persones van viure «santament» i que, per tant, poden ser

models de «santedat» per a qualsevol persona.

Després de la proclamació de santificació, les relíquies dels dos sants acabats de proclamar van ser col·locades al costat de l'altar major de l'atri de la plaça de Sant Pere. Els reliquiariis van ser lliurats per persones properes als sants.

En el cas de sant Joan XXIII: un tros de pell que va ser extret del cos exhumat el 2001 per beatificar-lo i que va ser entregat al papa Francesc pels nebots néts del Papa bo, Angelo Roncalli.

En canvi, les relíquies de sant Joan Pau II van ser entregades per Floribeth Mora Díaz, la dona que va rebre el miracle escollit i aprovat per a la causa de

canonització. Va estar acompanyada pel seu marit. A la cerimònia també hi havia dos dels seus fills. Tots quatre havien viatjat a Roma des de Costa Rica per a aquest dia.

Docilitat a l'Esperit

Durant l'homilia, el papa Francesc va definir Joan XXIII com «el Papa de la docilitat a l'Esperit» perquè en la convocatòria del Concili «es va deixar conduir i va ser per a l'Església un pastor, un guia-guiat». Aquest va ser el seu gran servei a l'Església.

A més, el Pontífex va destacar que «Joan XXIII i Joan Pau II van col·laborar amb l'Esperit Sant per restaurar i actualitzar l'Església segons la seva fesomia original, la fesomia que li van donar els sants al llarg dels segles» i va insistir que «són precisament els sants els qui tiren endavant i fan créixer l'Església».

D'altra banda, Joan Pau II va ser qualificat com «el Papa de la família» perquè ell mateix, una vegada, va dir que li hauria agradat ser recordat així, ha assegurat Francesc.

En aquesta línia, el Papa va recordar que és important subratllar en aquest període en què «vivim un camí sinodal sobre la família i amb les famílies, un camí que ell, des del Cel, certament acompanya i sosté» i va demanar que «aquests dos nous sants pastors del Poble de Déu intercedeixin per l'Església, perquè, durant aquests dos anys de camí sinodal, sigui dòcil a l'Esperit Sant en el servei pastoral a la família. Que tots dos ens ensenyin a no escandalitzar-nos de les nafres de Crist, a endinsar-nos en el misteri de la misericòrdia divina que sempre espera, sempre perdona, perquè sem-

«Que tots dos ens ensenyin a no escandalitzar-nos de les nafres de Crist, a endinsar-nos en el misteri de la misericòrdia divina que sempre espera, sempre perdona, perquè sempre estima»

pre estima». D'altra banda, el Pontífex va subratllar que al centre d'aquest diumenge, amb el qual acaba l'octava de Pasqua, i que Joan Pau II va voler dedicar a la Divina Misericòrdia, «hi ha les nafres glorioses de Crist ressuscitat. Ell ja les va ensenyar la primera vegada que es va aparèixer als apòstols la mateixa tarda del primer dia de la setmana, el dia de la resurrecció», però va recordar com «Tomàs aquella tarda no hi era; i, quan els altres li van dir que havien vist el Senyor, va respondre que, mentre no veïes i toqués aquelles nafres, no ho creuria».

«Vuit dies després —va prosseguir el Papa—, Jesús es va aparèixer de nou al cenacle, enmig dels deixebles, i Tomàs també hi era; es va dirigir a ell i el va convidar a tocar-li les nafres.» I llavors, aquell «home sincer», aquell home acostumat a comprovar personalment les coses, es va agenollar davant de Jesús i va dir: «Senyor meu i Déu meu.»

En aquest moment, el papa Francesc va assegurar que Joan XXIII i Joan Pau II «van tenir el valor de mirar les ferides de Jesús, de tocar les seves mans nafrades i el seu costat traspasat. No es van avergonyir de la carn de Crist, no es van escandalitzar ni d'ell ni de la seva creu; no es van avergonyir de la carn del germà, perquè en cada persona que patia hi veien Jesús».

«Van ser dos homes valuosos, plens de la parusia de l'Esperit Sant, i van donar testimoni davant l'Església i el món de la bondat de Déu, de la seva misericòrdia», va assegurar el Papa argentí sobre els dos nous sants, i va afegir que «van ser sacerdots, bisbes i Papes del segle XX», perquè «en van conèixer les tragèdies, però no es van espantar. En ells, Déu va ser més fort; va ser més forta la fe en Jesucrist Redemptor de l'home i Senyor de la història; en ells va ser més fort la misericòrdia de Déu que es manifesta en aquestes cinc nafres; més forta la proximitat materna de Maria».

Així mateix, aquests dos homes van ser «contemplatius de les nafres de Crist i testimonis de la seva misericòrdia». El papa Francesc va assegurar que hi havia «una esperança viva», juntament amb un «goig inefable i radiant» perquè és «l'esperança i el goig que Crist ressuscitat dona als seus deixebles, i dels quals res ni ningú no els podrà privar».

En aquesta línia, el Sant Pare va recordar «l'esperança i el goig pasqual, purificats en el gresol de la humiliació, del buidament, de la proximitat als pecadors fins a l'extrem, fins a la nàusea a causa de l'amargor d'aquell calze» i va insistir que «aquesta és l'esperança

i el goig que els dos Papes sants van rebre com un do del Senyor ressuscitat, i que al seu torn van donar abundantment al Poble de Déu, rebent-ne un reconeixement etern».

Però, a més, va subratllar que «aquesta esperança i aquesta alegria es respirava en la primera comunitat dels creients, a Jerusalem, com se'ns explica als Fets dels Apòstols» perquè «és una comunitat en què es viu l'essència de l'Evangeli, és a dir, l'amor, la misericòrdia, amb simplicitat i germanor».

«Són precisament els sants els qui tiren endavant i fan créixer l'Església»

«Regina caeli»

En acabar la missa, el papa Francesc va dirigir el rés de la pregària mariana del *Regina caeli* en què, abans de concloure «aquesta festa de la fe», volia saludar i agrair a tothom: germans cardenals i nombrosos bisbes, sacerdots d'arreu del món, les delegacions oficials de molts països que van voler «retre homenatge a dos pontífexs que han contribuït de manera indeleble a la causa del desenvolupament dels pobles i de la pau». A més, el Bisbe de Roma va agrair a les autoritats italianes la seva «valuable col·laboració».

D'altra banda, el Papa va saludar afectuosament i en particular els pelegrins de les diòcesis de Bèrgam i de Cracòvia i els va demanar que honoressin «la memòria dels dos sants Papes, i que seguissin fidelment les seves ensenyances». També va agrair al seu vicari a la diòcesi de Roma, el cardenal Agostino Vallini, a l'Ajuntament, a les associacions i sobretot als nombrosos voluntaris. Finalment, el Papa va saludar els pelegrins presents a la plaça de Sant Pere, als carrers propers i altres indrets de Roma, i tots els qui s'hi van afegir a través de la ràdio, la televisió i internet. Per aquest motiu també va agrair als dirigents i operadors dels mitjans de comunicació.

Posteriorment el papa Francesc va saludar a l'atri de la basílica les delegacions oficials i després va recórrer amb el Papamòbil la plaça de Sant Pere i Via della Conciliazione per saludar molts dels milers de pelegrins presents.

Missatge d'una multitud que prega: «Gràcies a Déu»

Ignasi Miranda
Enviat especial

Els centenars de milers de persones que van participar, a Roma, en la canonització de Joan XXIII i Joan Pau II aquest diumenge 27 d'abril van aclamar els dos papes sants, però sobretot van donar gràcies a Déu per aquest do i aquest exemple de vida. I ho van fer des del silenci i l'espiritualitat propis d'una celebració religiosa d'aquestes característiques.

L'ambient va ser el de les grans ocasions. Moltes banderes i pancartes que ubicaven el lloc d'origen de cada grup, la majoria de Polònia, però pocs lemes. També van seguir majoritàriament la crida de l'organització a no aixecar aquests símbols durant la celebració litúrgica. Potser un rètol que deia *Deo gratias* va ser la frase més plena de contingut entre tot el que hi havia escrit.

Aquest ambient pietós i espiritual no es va trencar en cap moment durant la litúrgia. Només uns aplaudiments, quan el papa Francesc va definir Joan Pau II com «el Papa de la família» al qual «podem encomanar els fruits d'aquests propers dos anys de treball sinodal», van trencar tímidament el clima d'interioritat i pregària a la plaça de Sant Pere i a la Via della Conciliazione.

Aquest és, sens dubte, un nou estil. Amb el papa Francesc, les salutacions disteses, els somriures i els gestos de proximitat, el bany de multituds en definitiva, queden fora de la litúrgia i la pregària. I així es va veure de manera especialment intensa en aquesta celebració, on —per cert— es va omplir a vessar la plaça de Sant Pere, la Via della Conciliazione, la zona del Castello di Sant'Angelo i diverses places de Roma, entre elles la plaça Navona. En tots els presents a Roma en aquest històric diumenge II de Pasqua, ressonaven en tot moment unes paraules pronunciades per Francesc a l'homilia: «Les llagues de Jesús ressuscitat no són per creure que Déu existeix, sinó per creure que Déu és amor i misericòrdia.» Va ser precisament sant Joan Pau II qui va posar el nom de la Divina Misericòrdia a la festa del vuitè dia del temps pasqual.

Un grup de joves catalans que van viatjar en el vaixell de Grimaldi Lines, vinculats a les parròquies de la Medalla Miraculosa de Barcelona i de Sant Francesc de Tarragona, resumien molt bé l'esperit d'aquest pelegrinatge: «És la festa de la unitat en l'Església, mitjançant dos exemples de vida diferents però artífexs d'un sol cicle renovador, que és el del Concili Vaticà II.» Així s'expressava Mn. Emili Roure, de la parròquia de Sant Francesc de Tarragona, abans de la celebració i durant la travessia, on també hi havia grups de Madrid, Jaén, Granada i València, entre altres llocs de l'Estat. Però els dos nous papes sants tenien una característica comuna que feia

més gran la seva personalitat: «Van saber viure les tragèdies perquè van saber assumir precisament les nafres de Jesús.»

Moltes sensacions viscudes

Abans de la cerimònia, a la plaça de Sant Pere, moltes persones, sobretot polonesos i molts joves, dormien a terra en el final d'una nit d'intensa espera, la mateixa que es va produir d'una altra manera, en actitud de vetlla, durant l'anomenada Nit Blanca de pregària simultània en onze esglésies romanes obertes tota la nit per a l'ocasió. La canonització d'aquests dos pontífexs contemporanis ha estat, en definitiva, un mosaic de sensacions i vivències sovint indescriptibles. La proximitat de l'altar amb el poble va ser total. I aquí cal destacar un moment especialment emotiu: quan Benet XVI va entrar a la plaça, entre aplaudiments, i va situar-se com un bisbe més entre la multitud de prelats sota uns sostres de tela que els protegien d'una pluja que, d'altra banda, finalment no va aparèixer durant la celebració, sinó només uns minuts abans i molt suaument. La meteorologia va ser de fet òptima, amb núvols i sense pluja, com també comentaven dues noies equatòrianes, Estefania i Pilar, que admetien que havien tingut por que el sol els hagués fet mal, com els va passar a la coberta del vaixell que igualment les havia portat des de Barcelona fins a Roma. La humilitat de Benet XVI, en

L'ambient va ser el de les grans ocasions. Moltes banderes i pancartes que ubicaven el lloc d'origen de cada grup, la majoria de Polònia, però pocs lemes

Molts es van quedar per veure el Sant Pare, que va fer un recorregut en el vehicle blanc descobert per saludar la gent i mostrar la seva proximitat

qualsevol cas, ha estat una lliçó per a l'Església i per al món.

L'organització va mostrar bona preparació per a un esdeveniment històric com aquest. Cal destacar que els problemes lògics d'aquest tipus de festes es van resoldre amb èxit. Els presents, això sí, estaven molt mentalitzats. I al final, després del *Regina Caeli* i la benedicció, molts es van quedar per veure el Sant Pare, que va fer un recorregut en el vehicle blanc descobert, ja habitual en Francesc, per saludar la gent i mostrar la seva proximitat, tant a la mateixa plaça com a la Via della Conciliazione.

La també anomenada jornada dels quatre papes va ser la celebració de la unitat, com es va veure en el respecte a la diversitat, sense cap signe de confrontació entre partidaris de Joan XXIII i Joan Pau II, i en gestos com ara el fet que el català Manuel Nin, monjo benedictí i rector del Pontifici Col·legi Grec de Roma, proclamés una segona lectura de l'Evangeli en grec, després que un diaca ho hagués fet en llatí.

Els presents físicament a Roma i al Vaticà van entendre molt bé un missatge que Francesc va voler reforçar: que els sants són exemple de vides passades però que el seu missatge i el seu model és ben actual. El Concili Vaticà II, del qual som hereus i que fou convocat per Joan XXIII, i la pastoral familiar, tan propiciada per Joan Pau II i centre dels dos propers sínodes, en són els millors exemples. I aquesta

canonització va ser un signe eclesial del nostre temps, amb l'Església més present que mai en el món, i alhora una festa fraterna i familiar, encara que fos de les més massives quantitativament en la història del Vaticà.

Celebració rica i plena de sensacions diferents

Aquesta canonització, esperada i molt viscuda amb fraternitat, ha estat també marcada per la diversitat de sensacions. «El més important és viure amb el cor l'esdeveniment i notar que formem part de l'Església de la unitat.» Aquesta frase, pronunciada pel sacerdot Marc Bosch, que acompanyava un grup de 60 persones de la parròquia de la Medalla Miraculosa de Barcelona, resumeix el principal sentiment present en l'ambient juvenil viscut entre els centenars de milers de pelegrins que van participar en la celebració. I és que l'important no era veure el papa Francesc físicament de prop, amb els seus gestos de proximitat, o veure amb els propis ulls les imatges dels nous sants. Ni tan sols era necessari arribar físicament a la plaça de Sant Pere per participar en l'esdeveniment. Fins i tot la majoria dels grups de pelegrins havien celebrat l'Eucaristia anticipada la tarda o el vespre de dissabte «per si de cas» —deien—. Uns la van celebrar en diverses esglésies de Roma, i altres en el vaixell de Grimaldi Lines que va portar centenars de persones de Barcelona a Roma.

D'altra banda, en el viatge de tornada en vaixell, hi havia un grup de 600 joves que tornaven del pelegrinatge, organitzat per la Comissió de Pastoral Juvenil de la Conferència Episcopal Espanyola. En absència del bisbe de Solsona, Xavier Novell, president d'aquesta comissió des del març però amb compromisos adquirits anteriorment, acompanyaven l'expedició el bisbe de Sant Sebastià, José Ignacio Munilla, i el d'Astorga, Camilo Lorenzo. També hi eren el delegat de Pastoral de Joventut de l'arquebisbat de Barcelona, Bruno Bérchez, i el de Vic, Jaume Casamitjana. Mons. Munilla va destacar, sobre aquest gran esdeveniment, que «per a un jove d'avui és molt important que el seu pastor no sigui només un mestre de la veritat, sinó també un testimoni sant, com ho van ser Joan XXIII i Joan Pau II.» En aquesta línia, va afegir que «els joves valoren sobretot l'autenticitat, fins i tot encara que de vegades no hi estiguin d'acord».

L'ambient entre els grups de pe-

legrins, amb una presència molt important de joves, combinava perfectament la proximitat al pastor universal que va ser Joan Pau II amb l'actualització del missatge de Joan XXIII i el seu esperit basat en la concepció d'una Església que s'ha d'acostar més al món i ha de dialogar amb les seves estructures, les seves realitats i sobretot les seves persones. La popularitat del pontífex polonès, iniciador d'una Església que parla sovint des de grans concentracions de persones mogudes per la fe en Crist i la devoció a la Mare

de Déu, es va reviu amb molta força. Alhora també es va comprovar, a la plaça de Sant Pere, als voltants i pels carrers de Roma on s'havien instal·lat pantalles, que l'Església actual té en Joan XXIII el seu iniciador, perquè «la convocatòria del Concili Vaticà II i el seu missatge profètic de pau adreçat al món, mitjançant l'encíclica *Pacem in Terris*, és el programa que el papa Francesc exposa en l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, i això ho ha repetit molta gent durant la missa de canonització en els diferents

punts», comentava una monja italiana que va viure el pontificat del papa Roncalli mentre es preparava per a la vida religiosa. A Roma, en definitiva, s'ha viscut aquest 27 d'abril (a Montserrat també festa de la patrona de Catalunya) un reconeixement a dos sants molt influents en l'obertura de l'Església de l'últim mig segle. Però sobretot el papa Francesc ha transmès a tots els creients un missatge universal de pau i unitat fonamentada en Jesucrist, amb dos noms propis que expressen la unitat en la diversitat.

Les floretes del papa Francesc

Galilea: tornar a l'amor primer

Leticia Soberón

Durant la Vetlla Pasqual, el Papa va prendre la frase de Jesús Ressuscitat a les dones, l'encàrrec per transmetre als apòstols: «No tingueu por. Aneu, anuncieu als meus germans que vagin a Galilea» (Mt 28,10).

I és que tot va començar a Galilea. El lloc on per primera vegada havien vist i sentit Jesús. La regió familiar, íntima, amb el llac on tantes vegades havien navegat amb Ell, van recórrer els camins, descobrint-lo a poc a poc, va ser testimoni admirat dels seus miracles. Galilea és el lloc de la primera crida, de l'amor primer. Potser on s'havien sentit petits i inexperts, on havien après a confiar.

El papa Francesc sap que a la vida de cada seguidor sincer de Crist, sobretot si va ser batejat en la seva infància, hi ha una «Galilea» més existencial: aquell moment de suficient maduresa per a l'encontre personal

amb Jesús, aquell episodi en què Ell el va fer sentir-se estimat, li va tocar el cor per seguir-lo i participar en la seva missió.

I així, ens preguntava Francesc aquesta nit santa: «On és la meua Galilea? La recordo? L'he oblidada? He caminat per camins i sendes que me l'han fet oblidar. Senyor, ajudeu-me: digueu-me quina és la meua Galilea; sabeu?, jo vull tornar-hi per trobar-vos i deixar-me abraçar per la vostra misericòrdia.»

Jesús Ressuscitat ens envia a Galilea, no per viure un clima nostàlgic del passat. Al contrari, és per «tornar al primer amor, per rebre el foc que Jesús ha encès en el món, i portar-lo a tothom, fins als confins de la terra».

Com un nou naixement, però amb la maduresa del que hem viscut a Jerusalem, Getsemaní i el Gòlgota.

Suïssa

«Continuo enamorat de Barcelona»

Alain de Raemy, bisbe auxiliar de la diòcesi de Lausana, Ginebra i Friburg

Joan Piñol

Estem acostumats a veure missioners catalans que són ordenats pastors de diòcesis llunyanes a l'Àfrica i a Amèrica. No és tan habitual, però, que un capellà nascut a Catalunya sigui nomenat bisbe a Suïssa. És el cas d'Alain de Raemy, nascut a Barcelona l'any 1959. Entre el 2006 i fins que va ser nomenat bisbe auxiliar el 30 de novembre del 2013 va ostentar, a més, un càrrec d'un valor simbòlic innegable: capellà de la Guàrdia Suïssa. Mons. Raemy va ser ordenat bisbe l'11 de gener passat. La seva tasca serà ajudar el bisbe Charles Morerod a guiar la segona diòcesi amb més població del país (660.000 catòlics) que s'estén per la part francòfona. De fet, la diòcesi es diu oficialment bisbat de Lausana, Ginebra i Friburg.

Els seus pares són suïssos però vostè va néixer a Catalunya.

El meu pare era enginyer i va ser enviat a Barcelona a la filial catalana d'una empresa suïssa. Poc després vaig néixer jo.

Quins records religiosos té de Barcelona?

De tant en tant es veia algun sacerdot en sotana, però pocs. Recordo molt especialment que un dia sortint d'una missa a la catedral es va organitzar una ballada de sardanes espontània.

Quina és la seva relació sentimental amb la ciutat on va néixer?

Continuo enamorat de Barcelona. És la meua ciutat natal, en la qual he viscut fins que vaig tenir 14 anys. I aquí van seguir els meus pares fins que el meu pare es va jubilar l'any 1993. Tot i que ara viuen a Suïssa, fins fa poc encara venien a passar uns mesos a Sant Feliu de Guíxols. Com es veu, la relació encara és molt intensa.

Va perdre el contacte amb els seus amics catalans?

El contacte amb alguns dels meus companys catalans de l'escola suïssa mai no es va interrompre, ni tan sols quan van quedar sorpresos de la meua vocació. A més, vaig tenir la sort de conèixer un seminarista català durant un recés a Poblet. Amb ell vaig poder fer les meves primeres passes en l'ambient eclesial català, fins a Montserrat!

Una colla d'amics seus de Barcelona van venir a la seva ordenació episcopal a Ginebra. Com van reaccionar davant del fet que el seu amic de la infància ara sigui bisbe?

Els meus amics, la majoria catòlics però gairebé cap de practicant, es van alegrar molt de la meua ordenació episcopal com si això donés més valor a la nostra amistat. I això és important per a mi. Perquè, com puc ser un bon bisbe si no sóc un bon amic?

Quin és l'ambient que es respira dins la Guàrdia Suïssa?

És com estar en un campament dia i nit. Cada 4 mesos arriben uns 15 voluntaris nous d'uns 20 anys així que cada cop s'ha de tornar a començar la

«Als suïssos els agrada més dialogar que condemnar i ens passa el mateix als bisbes»

Guerra i pau al país de les muntanyes

Suïssa són vaques, rellotges, xocolata i bancs. Potser algú informat de política esmentaria també els referèndums, l'estat federal i el plurilingüisme. Però el paradís pacífic i econòmicament poderós d'aquest país entre muntanyes no ha estat sempre així. Al llarg dels segles XVI i XVII, els diferents cantons suïssos van lluitar entre ells al llarg de gairebé 200 anys de lluita fratricida. La causa: les diferències entre catòlics i protestants. La pau va ser obra d'un sistema radicalment democràtic, equilibrat i liberal. Què en queda, ara, després de segles de pau i decennis de secularització? Segons l'últim cens oficial, de l'any 2012, un 38,2% dels suïssos són catòlics, un 27% protestants, un 22% ateu i un 11% pertanyen a altres religions. El catolicisme resisteix millor la modernitat mentre el protestantisme ha patit un greu descens. Per il·lustrar-ho: al cens del 1970 la religió majoritària era la protestant amb un 48,8% de la població.

formació de nou. En general es queden el temps mínim previst, que són dos anys. Però també n'hi ha uns 30 que es queden molt més temps, més de 10 anys alguns. Aquests són més professionals i la majoria estan casats i amb fills. Al quarter també hi ha dones i nens, cosa que encara li dona més vida i alegria!

Sobre la Cúria vaticana s'expliquen moltes històries fosques. Es parla molt sovint de corrupció i d'«actitud cortesana», com va dir el mateix Papa.

Només li dic una cosa: tots els hostes que han estat uns dies amb mi al Vaticà han quedat molt impressionats per la fraternitat que es viu allà enmig de gent de tot el món.

I sobre els suposats abusos sexuals per part de sacerdots?

L'únic que puc dir és que al llarg de 7 anys només dues vegades he sabut que algun sacerdot s'hagi comportat de manera inadequada amb un jove i només un d'ells treballava al Vaticà.

Els guàrdies suïssos han viscut

també l'arribada del papa Francesc. Quin és el tret que més destaquen els guàrdies del nou Papa?

Aquest Papa sap comunicar. Els guàrdies, quan tornen d'un acte públic amb ell, encara que hagin estat de servei sense poder-se concentrar en el que s'està dient, són capaços de resumir el contingut del missatge del Sant Pare.

Com és el contacte entre el Papa

i els guàrdies?

El contacte és molt discret i senzill, sobretot ara que el Papa viu a Santa Marta. Però això exigeix que cada guàrdia sigui encara més discret i lleial. Tot i que això no hauria de causar gaires problemes, perquè són qualitats molt típiques d'un suís.

La diòcesi de Ginebra alterna una zona rural majoritàriament catòlica amb unes zones rurals més aviat atees o protestants. Quina és la radiografia del seu bisbat?

La ciutat de Ginebra era considerada la Roma protestant i, avui dia, té un 40 per cent de catòlics i només un 14 per cent de protestants. La resta són gent sense gaire identificació religiosa. Per això la fe s'ha tornat exòtica i, alhora, interessant. Volem evangelitzar i fer créixer l'Església. Però cal vigilar que altre cop no vulguem tenir influència sobre la política i el govern!

Suïssa ha aprovat en els últims anys legislacions molt tolerants en matèria d'avortament i eutanàsia.

Les lleis de l'estat ho estan permetent tot, però les persones s'adonen cada cop més que no tot pot ser bo i veritable. I quan es troben per casualitat amb un sacerdot, per exemple, els interessa molt saber com es veuen les coses des de la fe.

Pocs catòlics i una societat molt liberal. Com fan arribar el missatge de l'Evangelí en una societat cada cop més descristianitzada?

Estem confrontats a una mentalitat que és molt protestant, molt liberal. Als suïssos en general els agrada més dialogar que condemnar i ens passa el mateix als bisbes.

Recentment, els suïssos van aprovar en referèndum limitar la immigració. Amb anterioritat, la població helvètica ha aprovat altres mesures contra els immigrants. Quina ha estat la posició dels catòlics?

L'Església sempre s'ha posicionat a favor d'una actitud sense prejudicis, de generositat pels que demanen ajuda i d'obertura pels que vénen a treballar. L'Església intenta demostrar que en totes les èpoques hem acollit estrangers amb gran benefici per a tots i que els que s'han quedat s'han convertit en els millors defensors de la democràcia suïssa.

LLOGUERS – ALQUILERES – LOCATIONS – RENTS
ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

alKilando
by FINCAS GANDIA

DIPUTACIÓ 193
08011 - BARCELONA

www.alkilando.com
93 451 50 00

CatalunyaCristiana RàdioEstel

Descobreix
la vida de
Jesús
jugant en família!

Edició: Ignasi Díaz Ventura / Il·lustració: Maria Oller Tusell

El millor regal per
a la Primera Comunió

Per només 6 euros
+despeses d'enviament

Més informació:

93 409 27 70

www.catalunyacristiana.cat

Retrat d'Hildegarda i del seu secretari Volmar. Hildegarda de Bingen, Scivias, Protes-tificatio. Wiesbaden, Hessische Landesbibliothek, ms. 1, fol. 1r (s. XII). Es reproduïx el facsímil del manuscrit (l'original es va perdre l'any 1945) elaborat per l'abadia de Santa Hildegarda d'Eibingen.

Visió de l'univers creat. Hildegarda de Bingen, Scivias, I, 3. Wiesbaden, Hessische Landesbibliothek, ms. 1, fol. 14r (s. XII). Es reproduïx el facsímil del manuscrit (l'original es va perdre l'any 1945) elaborat per l'abadia de Santa Hildegarda d'Eibingen.

Hildegarda de Bingen a través del seu pensament

Georgina Rabassó
Investigadora de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona

Si em féssiu triar una figura rellevant i fascinant de l'edat mitjana, escolliria, sens dubte, la polifacètica escriptora germànica Hildegarda de Bingen (1098-1179). Fundadora de dos monestirs benedictins situats a la riba del Rin, Hildegarda va mantenir un viu contacte amb els esdeveniments de la seva època, tal com testimonia el seu fornir epistolari. Exegeta i predicadora de renom, va participar per escrit i de viva veu en debats religiosos, teològics i filosòfics fonamentals del seu temps. És autora d'un corpus ampli i variat que comprèn, a més a més de l'epistolari i les homilies, tres llibres de caràcter visionari, una obra mèdico-naturalista, una «llengua desconeguda» (un lèxic singular format per unes mil paraules) i nombroses composicions musicals, entre d'altres escrits.

Una vida tan apassionant i perllongada —Hildegarda va viure 81 anys molt intensos— resulta difícil de resumir. El gruix de la seva biografia es conserva a la *Vida de santa Hildegarda*, una hagiografia elaborada pel monjo Teodor d'Echternach a finals del segle XII. Aquest text, que conté diversos passatges autobiogràfics d'Hildegarda, és la base documental de la pel·lícula *Visión. Sobre la vida de Hildegarda de Bingen*, dirigida per Margarethe von Trotta (2009). El film té com a punt de partida la seva infància a l'abadia de Sant Disibod, i retrata les tasques de mare espiritual i de priora que va desenvolupar a la

comunitat de Sant Robert a Bingen. En particular, se centra en la seva relació intel·lectual, creativa i personal amb Ricarda de Stade, la deixeble més preuada. Si bé la pel·lícula accentua la faceta visionària, també permet apreciar el context històric de l'autora i les seves aportacions en diversos àmbits del coneixement.

Però, com es definia Hildegarda a ella mateixa? Utilitza, concretament, tres imatges poderoses per parlar de la seva condició de visionària i profetessa: el receptacle de fang que recull la paraula divina, la ploma que la divinitat fa volar, i la trompeta de Déu, un instrument mut per ell mateix que només s'activa quan la «llum vivent» bufa a través dels seus tubs i el fa sonar. El denominador comú de les tres metàfores és la representació d'un ésser desvalgut per ell mateix i que és posseït per la força vivificadora de Déu. Des del segle XXI, concebem Hildegarda com una dona culta que va donar forma a un imaginari original, en el qual enllaça de manera singular les idees de Déu, la natura i l'ésser humà.

En un passatge de la seva *Explicació del símbol de sant Atanasi*, escriu: «Certament, cada arrel té en ella mateixa la seva verdor, de la qual procedeix el fruit [...] i tot aquest conjunt és u. Per tant, per què no podria ser el Creador de totes les coses una Trinitat formada per tres persones? Només s'ha d'entendre que l'arrel és el Pare, el fruit és el Fill i la verdor és l'Esperit Sant. No estan separats l'un de l'altre, ja que Déu és u.» Utilitzar un exemple tan senzill i entenedor, extret de la natura, per explicar la Trinitat és magnífic, no trobeu? La teologia que Hildegarda ens presenta no és sistemà-

«Des del segle XXI, concebem Hildegarda com una dona culta que va donar forma a un imaginari original, en el qual enllaça de manera singular les idees de Déu, la natura i l'ésser humà»

tica, però està carregada de reflexió. En ella, la concepció de la natura fa un paper fonamental, que hem entendre, també, en el context de renovació filosòfica i científica del segle XII. La seva visió de l'univers, plasmada en una miniatura de gran bellesa, ens procura una visió a tot color de l'edat mitjana, una època gens obscura i que brilla amb una llum pròpia.

El procés de canonització d'Hildegarda, iniciat a finals del segle XII, va concloure l'any 2012, quan el papa Benet XVI la va declarar santa i Doctora de l'Església. Hildegarda de Bingen és, per tant, una figura d'actualitat. Ho apreciem, sobretot, quan ens endinsem en el seu ric pensament i en la seva extensa obra —de la qual només n'hem fet un tast—, ja que els seus escrits continuen fent-nos reflexionar, i les seves imatges i les seves peces musicals encara ens arriben a l'ànima.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

Membre de la Societat Espanyola de Medicina Marítima

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Punt de vista

Jordi Pérez AnsoteguiComissió de Comunicació i Sensibilització
Projecte dels Habitatges Socials del Seminari de Lleida

Més lluny, hem d'anar més lluny

La Comissió de Comunicació del Projecte dels Habitatges Socials del Seminari de Lleida per a famílies desnonades i en risc d'exclusió ens hem dedicat a fer soroll. Fa un any que en fem, per donar a conèixer la tasca que els voluntaris de les diferents comissions (Tècnica, Social, Econòmica, Jurídica i d'Activitats) heu anat desenvolupant.

Si vosaltres no premeu l'accelerador, nosaltres anem a ralenti. D'aquí que la nostra feina hagi estat de suport i col·laboració. I val a dir que, d'aquesta, n'hem tingut força.

Primer dels voluntaris, alguns dels quals heu estat veu i heu posat cara al projecte a l'exterior. Fins i tot el Sr. Bisbe que, com a santcrist gros, hem fet sortir de «processó» un munt de vegades, duent-lo a les ràdios i televisions, perquè ell és el cap visible de la iniciativa solidària. I segon, hem trobat la valuosa col·laboració dels companys periodistes.

Les portes de les televisions, emissores i pàgines dels diaris de Lleida han estat obertes al Projecte dels Habitatges Socials. Però no n'hi ha prou. Encara ens queda molta feina a fer.

Al principi, molts de vosaltres ho heu viscut i patit, no se'ns creia gaire. Molta gent ens mirava amb incredulitat, quan explicàvem què volíem fer.

Més pisos! Amb la pila de pisos buits que hi ha, en voleu fer més?

Quants de vosaltres no heu hagut de fer l'esforç de convèncer els vostres interlocutors que aquest projecte era quelcom més que una història d'ús residencial?

Un any després, s'han superat moltes reticències. Molts d'aquells que abans no hi confiaven, ara s'han sumat a la causa. I encara se n'afegiran més. No ho dubteu.

Ho faran si aconseguim traspasar la frontera del nostre territori. Si la poden conèixer més enllà.

Avui, a casa nostra, són pocs els qui desconeixen el Projecte del Seminari, però hem d'anar més lluny. Hem de dur el nostre missatge més enllà de la Panadella, hem de saltar la Serra de Prades i hem de deixar Fraga darrere nostre.

Els qui hem treballat als mitjans de comunicació de Lleida, sabem prou bé que la notícia local més impactant no ho és del tot, fins que no es publica en un diari de Barcelona o no surt a TV3.

Aquest és el nostre repte. Que Barcelona, és a dir, Catalunya, s'assabenti que entre tots i totes hi ha una altra manera de fer les coses, per al bé de tothom.

Si ho aconseguim, podrem superar alguns entrebancs que encara tenim pel camí. Estic convençut que gaudirem de més col·laboracions i suports, i podrem tornar aviat aquí, no per parlar de posar totxos, portes i armaris als pisos, sinó per explicar com s'estan reconstruint les famílies que hi habiten.

A propòsit de...

P-J Ynaraja Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

El ciri pasqual

Ciri i espelma són pràcticament el mateix. El meu primer record del ciri és de Saragossa, durant la guerra civil. De quan sonaven les sirenes per anunciar el bombardeig i baixàvem al refugi. El matrimoni del tercer s'il·luminava amb una espelma en una palmatòria. El segon record, «científic», és de Burgos. El mestre ens va explicar per què i com cremava i feia llum una espelma. Hi apropem un llumí, així escalfem la cera que fosa puja pel ble. Després crema, fa llum i escalfa el ciri que es fon i eleva, i continua el procés. Una explicació senzilla, un prodigi meravellós. Difícil d'aconseguir, ho dic per experiència. Si el ble és molt gruixut fon massa cera i regalima. Si és prim, s'ofega i s'apaga. Els que comprem avui cremen més bé i han substituït aquest producte de l'abella per parafina, un dels múltiples productes del petroli. Il·luminen més, fan poc fum, no taquen i gairebé no fan olor. Aquestes en són les qualitats, però els manca l'encant del seu origen.

El poble bíblic s'il·luminava només amb llums d'oli o amb torxes. A la Roma imperial els ciris eren per al culte i per a ofrena als ídols. El seu origen se situa en la cultura etrusca. Els cristians, reclosos a les catacumbes, feien llum artificialment, utilitzaven espelmes i vencien els escrúpols. Finalment es van imposar gairebé totalment. Els llums d'oli cremen malament, fan poca llum i cal espavilar-los periòdicament. Després del prolegomen, presento el ciri pasqual. Sempre he volgut que fos artesà, fet per mi, de cera d'abelles, madur, és a dir columna, com l'anomena el pregó. Recordeu el primer paràgraf perquè no em titlleu de matusser, si us dic que no he aconseguit mai aquest equilibri del qual parlava. Tant se val.

Els textos de la litúrgia llatina, filla del poble jurídic per excel·lència, són densos, precisos i, de vegades, avorrits. Els manca imaginació i sensibilitat. El Pregó Pasqual n'és una excepció. Se li han expurgat unes quantes frases, però queden al·lusions a l'«abella mare» i s'hi afirma una incorrecció teològica. Es proclama amb entusiasme que el pecat d'Adam va ser un fet excel·lent. Es justifica la incongruència dient que, gràcies a ell, va venir un Redemptor. De Crist Ressuscitat es diu que és l'estrella del matí, en realitat planeta Venus, símbol eròtic de la mitologia pagana o nom també atribuït al superb àngel caigut. Hi ha un munt d'elogis a aquesta nit que s'afirma que està plena de Llum, que és Gràcia, sense abandonar la foscor. Amb les portes obertes de l'església ens hi hem reunit uns quants. L'edat oscil·lava entre els set anys del més petit i els vuitanta-un meus. Hem passat quatre hores inol·ludables. Després de les dues, acabada la litúrgia, ofegada la flama del ciri pasqual, que s'havia fos d'una banda, hem gaudit allà mateix amb els dons aportats. Vam oferir vi, pa àzim i espelmes, que quedaven a l'altar. En una taula improvisada vam compartir dolços. Pasqua meravellosa.

Saber escoltar

Joan Guiteras i VilanovaDegà del Capítol Catedral
de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Consentiment matrimonial

El lector deu haver estat invitat a algun casament. Totes les bodes adquireixen un to d'alegria. Els convidats esperen sentir com els nuvis es donen el consentiment. Solen fer-ho amb aquesta forma tan expressiva del ritual: «Jo et prenc per muller (o espòs), i et prometo que et seré fidel en la prosperitat i en l'adversitat, en la salut i en la malaltia i que t'estimaré i t'honoraré tota la vida.»

Heus aquí uns mots que expressen l'amor i la fermeza d'un home i una dona que esdevenen esposos. Manifesten un lliurament total de l'un a l'altre en tota mena de circumstàncies. Mots que recorden la dita de Jesús en el seu discurs de comiat als deixebles: «No hi ha amor més gran que donar la vida pels amics.» L'endemà, Divendres Sant, aquesta frase del Senyor s'acomplia en la creu del Calvari, on donava la vida per a glòria del Pare i per a la nostra salvació.

Escric això després d'una conversa amb uns amics sobre la quantitat de separacions matrimonials en els nostres dies. Sens dubte, hi ha molts matrimonis que es mantenen tota la vida. Però, també, són nombrosos els que es trenquen.

Són moltes les causes d'aquestes ruptures. Falta religiositat? Els casaments es fan amb poca reflexió i un projecte de vida fluix? Hi ha el convenciment que no ha de ser per a tota la vida, sinó una mena de provatura sobre la possibilitat de la convivència? Quin pes té el fet que bastants s'ajunten —fan vida en comú— abans de casar-se? Hi tenen a veure les condicions socials actuals?

Un dels amics deia: «El consentiment matrimonial s'hauria de fer amb aquestes paraules: vostè està disposat (disposada) a donar la seva vida per la seva esposa (espòs)?»

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

L'analfabetisme de dos presidents

El significat d'analfabetisme, tradicionalment, ha apuntat al fet de no saber llegir ni escriure. En una segona accepció, es refereix a ser profà en alguna disciplina. Hi ha persones grans que llegeixen llibres gruixuts, però que són incapaces de moure's pel món digital. Podríem dir que són analfabets digitals. Quan una persona té una gran responsabilitat en la societat, la seva incapacitat de llegir i comprendre alguns temes pot generar unes conseqüències pèssimes en el col·lectiu. No saber interpretar els signes dels temps provoca anar-hi a remolc. Penso en dos presidents del Govern espanyol. L'anterior i l'actual. Zapatero i Rajoy. De signes polítics diferents.

Zapatero no va saber llegir els signes de l'economia. Va suplir amb el seu entusiasme i el seu tarannà la ignorància d'aquests temes. Va arribar a afirmar el 2007 que «Espanya participa a la Champions League de les economies mundials», un torneig en el qual Espanya és «la que més partits guanya, la que més gols ha fet i la menys golejada». Quan anaven mal dades, va substituir la paraula *crisi* per *desacceleració* econòmica. N'hi ha prou amb aquests dos exemples per advertir que un governant que pensa d'aquesta manera no podrà prendre les mesures adients, que és el que va passar. Analfabetisme econòmic. Les conseqüències socials han estat nefastes. Les classes populars han estat duríssimament castigades perquè no es va saber preveure a temps la catàstrofe. Van fallar els sensors i el tsunami s'ho va emportar tot.

Rajoy no sap llegir els signes de la política. Va posar triomfant el 2006 davant de les càmeres exhibint les 876 caps que contenien, diuen, quatre milions de signatures contra l'Estatut de Catalunya. No va fer el mateix amb redactats que altres autonomies van copiar de l'Estatut català, que era un intent de replantejar la situació de Catalunya dins d'Espanya.

«No saber interpretar els signes dels temps provoca anar-hi a remolc»

Juntament amb Soraya Sáenz de Santamaría, el va boicotejar per temes electorals. Només va pensar sembrar els seus interessos. Ara recull un independentisme creixent, del qual n'és un causant directe. No l'únic, però la seva responsabilitat és indefugible. Quan un poble no té un marc adient de convivència i desenvolupament, en busca un altre. Rajoy pensa, com en el seu partit, que tot ho arregla la cúpula. Però no llegeix bé. L'independentisme està instal·lat en la societat catalana. Rajoy va a remolc. No lidera. El 8 d'abril, va demostrar al Congrés un analfabetisme preocupant sobre Catalunya, i va pintar una situació totalment irreal. Es refugia en la Constitució, i oblida que les lleis en democràcia en són l'expressió i no la seva presó. El seu analfabetisme polític pot tenir conseqüències imprevisibles. Les comunitats cristianes, en la pregària dels fidels, pregunten pels governants polítics, temptats sovint per servir més el seu partit que no pas el bé comú. És imprescindible pregar perquè l'Esperit els concedeixi el do de saber llegir i interpretar els signes dels temps en bé de la societat, especialment dels pobres i exclosos.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

«Una carícia sobre les ferides dels nostres pecats»

«La misericòrdia de Déu és una carícia sobre les ferides dels nostres pecats. La misericòrdia —diu el Papa— va més enllà i fa que en la vida d'una persona el pecat quedi a part. És com el cel.»

Tots els dies, gràcies a Catalunya Religió, segueixo les homilies del papa Francesc. Sempre tenen alguna cosa a dir-me. Però ahir va ser molt més important per a mi llegir una frase que responia perfectament a la conversa que acabava de tenir amb un amic de la presó. Mai no hauria pogut descriure millor què és la misericòrdia de Déu: «Una carícia sobre les ferides dels nostres pecats.» Recordava la frase del salm: «Quan les

«M'he adonat que sense la força de Déu no sóc res»

nostres culpes ens aclaparen, vós, Senyor, ens les perdoneu.»

En les meves estades a la presó amb homes víctimes d'ells mateixos, he vist moltes vegades aquest aclapament.

Uns, perquè encara tenen massa obertes

«les ferides del pecat» i altres perquè arrossequen les causes que els van conduir a situacions fora de la llei.

El meu amic em va deixar bocabadada amb les seves reflexions. En un curset que li havien obligat a fer a causa de la seva condemna, li tocava fer una anàlisi de la culpa que estava pagant. Aquella anàlisi que duia escrita en uns quants folis l'havia remogut per dins. És un home creient que em dona veritables lliçons de viure la Paraula i aplicar-la a la seva vida. Les seves expressions em van admirar. Està convençut que la seva culpa l'ha fet reconèixer-se feble i necessitat de Déu i del seu perdó.

«Ha estat aquí a la presó —em deia—, pensant en el meu pecat i en la meua condemna, que tant em va fer patir al principi, quan m'he adonat que sense la força de Déu no sóc res.» I em continuava parlant de la pau que li dona sentir-se perdonat per Déu.

Quan vaig arribar a casa, internet em va oferir l'oportunitat de llegir les paraules del papa Francesc, i aleshores vaig entendre fins a quin punt per al meu amic la misericòrdia de Déu havia estat rebuda en forma de carícia sobre les ferides del seu pecat.

El judici humà, lògicament, va decretar segons la llei un càstig que ha de complir. Però la misericòrdia de Déu actua d'una altra manera. Vaig agafar un paper i li vaig enviar una carta amb aquestes paraules del papa Francesc: «Nosaltres mirem el cel, tants estels, tants estels, però quan ve el sol, al matí, amb tanta llum els estels no es veuen. Així és la misericòrdia de Déu: una gran llum d'amor, de tendresa. Déu perdona no amb un decret, sinó amb una carícia, acariciant les nostres ferides del pecat. Perquè Ell està compromès amb el perdó, està compromès amb la nostra salvació.»

Zoom

El dissabte 26 d'abril el papa Francesc va rebre la visita del primer ministre ucraïnès, Arseni Iatseniuk. Tots dos van conversar sobre la tensió que es viu en aquest país de l'est d'Europa i l'amenaça d'una intervenció russa. El pontífex va assegurar a Iatseniuk que el Vaticà, que manté bones relacions amb Ucraïna, farà tot el possible per mantenir la pau a la regió.

Eduard Brufau

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H AL DIA

Informeu-vos-en al telèfon: 934 092 810

Fax: 934 092 775

c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catcrist.com

Des del monestir

Sinistres o esperançats?

Arran de l'homilia del cardenal Rouco durant el funeral d'Estat per Adolfo Suárez vaig llegir un article titulat «El cardenal sinistre». «Sinistre» significa literalment «que està a l'esquerra». Què deu tenir el llenguatge que, per qualificar la maldat fa servir un terme que designa l'esquerra? Com a la Bíblia o al Credo, en què «seure a la dreta d'algú» vol dir compartir el seu mateix honor i dignitat, i ser col·locat a l'esquerra és símbol de condemna. Deixem, però, de banda aquest joc, i tornem al diccionari: «Sinistre, que presagia una desgràcia; funest, que porta la mort, una grossa desgràcia.» A mi també em sembla sinistre evocar la guerra civil en una homilia com una possibilitat, quasi com una advertència, al cap de setanta-cinc anys.

Una Església sinistra. De vegades l'Església projecta aquesta imatge: pocs dies després un altre bisbe parlava, també en una homilia, de constru-

ir la indissoluble unitat d'Espanya i de l'obligació de donar la vida per la pàtria com a virtuts religioses, com si la unitat d'Espanya fos una institució divina i la sobirania de Catalunya no! Vaig recordar les paraules del papa Joan XXIII, en el seu memorable discurs d'indició del Concili Vaticà II, *Gaudet Mater Ecclesia*: «En el quotidià exercici del nostre ministeri pastoral arriben, de vegades, a les nostres oïdes, ferint-les, certes insinuacions d'algunes persones que, fins i tot en el seu zel ardent, manquen del sentit de la discreció i de la mesura. Elles no veuen en els temps moderns sinó prevaricació i ruïna; van dient que la nostra època, comparada amb les passades, ha anat empitjorant; i es comporten com si no haguessin après res de la història, mestra de vida [...]. Ens sembla just dissentir d'aquests profetes de calamitats, avesats a anunciar sempre infaustos esdeveniments, com si la fi dels temps fos imminent.»

El papa Francesc no transmet una imatge sinistra de l'església. Amb la seva *Evangelii gaudium* ha reprès feliçment el fil del *Gaudet Mater Ecclesia*, i el seu missatge sempre té un to positiu, propòsit i esperançat. És més, respira l'alè d'una gran llibertat. Com Benet XVI quan va anar a València i els profetes de calamitats es pensaven que fustigaria contra la llei que assegurava i protegia la dignitat de les persones homosexuals: no ho va fer, va proposar positivament el missatge cristià sobre la família sense qüestionar la tasca legislativa dels qui han de governar per a tothom. La història, no únicament l'Església, és mare i mestra. Tenim dues eines, com una lent bifocal, per llegir-la correctament: la discreció i la mesura. Això és el que hem de fer, aprendre de la història mirant el futur amb esperança, i tenir el coratge d'imaginar i de crear una cosa nova, més que no pas sembrar sospites de malvestats.

Lluís Solà
Monjo de Poblet

La sal de la terra

Gratitud a Subirachs

El traspàs de Subirachs ens ha deixat un pèl més orfes. La seva obra monumental, la façana de la passió de la Sagrada Família, és un tresor que ens ha deixat i que quedarà per sempre més en la memòria col·lectiva.

El seu estil únic i singular, expressat en l'escultura, però també en la pintura i en el dibuix, fa de Subirachs una de les figures més excelses de la creació artística de tota la història del nostre país. Més enllà de la polèmica generada al voltant de la seva intervenció en l'obra més universal d'Antoni Gaudí, considero que la façana de Subirachs no desdii el més mínim de la façana del Naixement, ans tot el contrari. Són dos estils molt diferents, dos relleus diametralment opo-

sats, però tant l'un com l'altre responen a estils molt singulars que enriqueixen significativament el nostre patrimoni artístic. Els rostres angelicals i els posats innocents del Naixement es contraposen a les figures del sofriment, al dramatisme de la composició que mostra el relleu de la Passió. Recordo haver entrevistat Subirachs a propòsit del meu llibre *Vint-i-cinc catalans i Déu* (2002). Em va rebre, un parell de vegades, al seu taller de la Sagrada Família. Aleshores, a començaments de l'any 2001, estava esculpint l'Esperit Sant. Vam parlar a fons sobre Déu, la mort i el més enllà. Es va manifestar obertament agnòstic, però aquesta confessió no va ser cap impediment

per recrear bellament les escenes de la passió de Jesús, les figures fonamentals dels relats de l'Evangeli i tota la iconografia cristiana passada pel seu inconfusible estil.

Hem d'agrair eternament a Subirachs la seva dedicació a aquesta obra de Gaudí. Mentre esculpia el colom que representa l'Esperit Sant, em deia que la pedra és un material molt dur i que costa molt donar-li la forma que l'artista li vol imprimir. Se sentia fascinat per la passió i la mort de Jesús i vaig entreveure, mentre parlàvem, un esperit asceta, disciplinat i absort en la seva obra, un pidolaire del temps, capaç de donar el millor de si mateix a les generacions futures i, sempre, des d'una proverbial humilitat.

Francesc Torralba
Professor de Blanquerna-Universitat
Ramon Llull
Consultor del Pontifici Consell
de Cultura

Mirada al món

30, 30, 30: la pitjor combinació per al foc

Dissabte a la tarda a Valparaíso, amb una temperatura no inferior a trenta graus Celsius, comença un vent de no menys de trenta nusos de velocitat i el bosc, a menys de trenta graus d'humitat ambiental, s'encén amb qualsevol cosa. Incendi forestal produït per la millor combinació combustible que s'anomena: 30+30+30. La desgràcia més gran és que els arbres estan massa a prop de la zona habitada, es multiplica la desgràcia perquè no hi ha tallafoc —no n'hi ha a molts boscos de Xile—, es multiplica més encara perquè hi ha molta construcció de fusta i molta vivenda precària, es continua multiplicant perquè la ciutat de Valparaíso, com a conseqüència de la pobresa, s'ha poblat de manera il·legal. És el que es diu *tomas de terreno* en zones de molt difícil accés, entre muntanyes i encara dins de

petites valls, llocs no hàbils per construir i que en definitiva no compten amb bona i oportuna xarxa d'aigua. Els camions dels bombers difícilment hi poden arribar. Tot en contra. L'incendi del 12 d'abril va calcinar 2.900 vivendes i va deixar 12.500 damnificats, xifra superior a la del terratrèmol d'uns dies abans al nord de Xile on van ser 2.500 les cases destruïdes, amb la diferència que el foc s'ho emportà tot! El terratrèmol pot deixar algunes coses servibles i la casa reconstruïble. La magnitud del fet ha desplaçat el terratrèmol a Iquique, Arica i els pobles altiplànics, on també hi ha damnificats. Hem oblidat que el 2007 ja hi va haver un altre terratrèmol a Tocopilla, una mica més al sud i on encara no s'ha acabat la reconstrucció necessària. El que sí que recordem tots encara és el dar-

rer terratrèmol del 2010, any de canvi de govern, com ho ha estat ara el 2014, on el sud de Xile va tremolar molt fort i l'aigua del mar va endur-se vides i cases. Llavors tot el planeta va estar amb Xile durant diversos dies i, immediatament després, va tornar a estar en el punt de mira pel salvament de 33 miners que havien estat 69 dies sota terra. Ara de nou: canvi de govern, terratrèmol i «magnincendi». Què hem de mirar a Xile que encara no veiem prou? Actualment hi ha diverses formes d'ajuda per als damnificats, com ara *La caridad empieza por una casa*, de la Pastoral Social de Santiago (*), però calen mesures serioses i a llarg termini per prevenir i educar-nos en la prevenció i la convivència. (*) Per veure més sobre la campanya: www.vicaria.cl/index.php?nid=106&s=6

Elisabet Juanola Sòria
Periodista. Institut de la Pau
Armando de Ramón. Murtra
Santa Maria dels Àngels (Xile)

Reflexos de Setmana Santa

Va acabar la Setmana Santa, plena de llum i color, però en queden els reflexos o lliçons. Un cop més, va impactar el papa Francesc en el seu costum de visitar els llocs de dolor la tarda del Dijous Sant. Subratlla l'ensenyament de Jesús en aquest gest d'humilitat i de servei simbolitzat en el lavatori de peus. No tenir problemes per ajupir-se davant del necessitat per ajudar-lo és el que caracteritza una vida cristiana autèntica.

Evoco tants homes i dones que van dedicar la seva vida als pobres, als malalts i discapacitats, conquerint, amb el seu exemple de servei amorós desinteressat, molts altres que l'han seguit. Recordem, entre d'altres, sant Francesc d'Assís, la beata Teresa de Calcuta, sant Joan de Déu, sant Benet Menni, sant Vicenç de Paül i sant Camil de Lelis.

A la llum dels ensenyaments de Jesús, no es pot entendre que existeixin «cristians» sense misericòrdia, desentesos dels seus ancians o malalts, o aliens a l'infant conebut i als pobres.

JOSEFA ROMO
Valladolid

Crist és la nostra pau

El Papa ens ha recordat que la Pasqua és un temps privilegiat perquè acollim la gràcia de la resurrecció de Crist. Hem de deixar-nos renovar per la misericòrdia de Déu, deixar que el seu amor transformi també les nostres vides, ser instruments de misericòrdia i treballar sense defallir perquè floreixin la justícia i la pau al món. Hem de demanar amb força a Crist ressuscitat que transformi la mort en vida, l'odi en amor, la guerra

El P. Franz, un bon pastor

Fa pocs dies va ser brutalment assassinat a la ciutat d'Homs (Síria) el P. Franz Van der Lugt, jesuïta holandès de 75 anys. A la ciutat ja només queden unes poques famílies cristianes i el P. Franz va voler quedar-se on havia viscut durant quaranta anys com a bon pastor que abandona el ramat. Aquesta és la tasca dels missioners: estar fins al final al costat dels qui necessiten el seu suport, ajuda i companyia, ja que, com ell va dir, no podia abandonar el poble siríà que l'havia acollit i li havia donat la seva amistat. Només l'odi, conseqüència d'un fanatisme ideològic, pot portar a cometre aquestes atrocitats contra els qui donen la seva vida, mai més ben dit, pels seus germans necessitats. Quan tothom se'n va, només ells es queden.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

en pau. Si Crist és la nostra pau, hem d'implorar per mitjà d'Ell, la pau per a tot el món, de la qual té tanta necessitat.

Pau arreu del món, encara tan dividit per la cobdícia dels qui busquen guanys fàcils, ferit per l'egoisme que amenaça la vida humana i la família. Que Crist ressuscitat reconforti tothom, especialment els més febles i necessitats i que siguem sempre instruments de la seva pau per continuar anunciant-li al món que la mort no té la darrera paraula.

LLUÍS ESQUENA ROMAGUERA
Torroella de Montgrí

En esperit i en veritat

Aquests dies hem pogut contemplar un cop més la Passió, la mort i la resurrecció del Nostre Senyor Jesucrist. En la resurrecció es compleixen totes les Escripures i es fa efectiu el significat del nom de Jesús, que vol dir «Salvador».

La Passió i mort de Crist, i la seva posterior Resurrecció, ens salva, perdona els nostres pecats i ens imprimeix una força tal que

moltes, moltíssimes, ànimes no es dobleguen a les amenaces de mort des que Jesús ens va batejar en esperit i en veritat.

Ja des del primer segle fins als nostres dies, en ple segle XXI, veiem tants cristians víctimes de persecució. Us demanem unes oracions per a tots aquells que es veuen perseguits per seguir Crist en tants països de diferent índole, fins i tot els que anomenem «avançats» d'Occident, on es viu la cultura de la mort.

ENRIQUE CALICÓ i MARIA ROSA CANALS
Barcelona

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les quinze línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. Catalunya Cristiana es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Aigua beneïta

El Diumenge de Pasqua, a la nostra parròquia, se sol fer el ritu de l'aspersió amb l'aigua beneïta a l'inici de la missa. Enguany m'acompanyava una amiga que ha passat la Setmana Santa amb la meua família. La meua sorpresa va ser enorme en veure la reacció que va tenir quan va rebre l'aigua. Es va tapar la cara i gairebé arrenca a córrer. Després em va dir que com és que feien encara aquests «ritus primitius» i es queixava que li havien tacat el vestit. Es preguntava si era un signe de presència diabòlica. Jo crec que és un ritu litúrgic perfectament legítim, no és així?

«De res no fug tant el dimoni com de l'aigua beneïta», deia santa Teresa de Jesús. Aquesta expressió nostrada manifesta l'estimació que l'Església i els sants tenen per aquest sacramental. Potser molts us sorprendreu davant d'aquesta paraula i per això l'explicaré. Què és un sacramental? Així respon el Catecisme de l'Església catòlica: «La Santa Mare Església va instituir, a més, els sacramentals. Aquests són signes sagrats amb què, imitant d'alguna manera els sacraments, s'expressen efectes, sobretot espirituals, obtinguts per la intercessió de l'Església. Per ells els homes es disposen a rebre l'efecte principal dels sacraments i se santifiquen les diverses circumstàncies de la vida» (CRC, 1667). És una pena i una gran pèrdua que en molts llocs s'hagin perdut aquests preciosos elements com són benediccions, exorcismes, l'ús de l'encens, etc. La litúrgia, particularment l'Eucaristia, és «font i cim de tota la vida cristiana», però això no significa menystenir els sacramentals que ajuden a santificar i posar sota la benedicció de Déu tants àmbits de l'existència. Hauria de ser molt normal per a un cristià la benedicció d'una casa, d'un negoci, d'un vehicle... I un element comú en totes les benediccions és l'ús de l'aigua beneïta, memòria saludable del baptisme i signe eficaç de la protecció de Déu. Fins i tot serveix per perdonar els pecats venials.

Que bonic que és entrar en una església i trobar-hi l'aigua beneïta, neta i ben disposada per senyar-se. Abans, fins i tot en moltes cases cristianes, sempre hi havia un bonic recipient amb aigua beneïta que tothom fa servir amb devoció. En el cas de la seva amiga i d'altres de semblants i abundants, no s'hi ha de veure res de diabòlic. Simplement ignorància i manca de formació litúrgica. Que aquests dies de Pasqua siguin ocasió de generoses i fructíferes aspersions d'aigua beneïta.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

Ens ha deixat Albert Manent

Anton Monner

Historiador i cronista oficial de Gandesa

Havia escrit una carta al director de *Serra d'Or*. Era per la tardor del 1962. Allí explicava la necessitat d'estimar Catalunya. Eren temps difícils i només hom podia escriure en la llengua del poble en una revista eclesial, com aquesta editada per l'abadia de Montserrat. Albert Manent formava part de la direcció i redacció de *Serra d'Or*. Al cap d'uns dies vaig rebre una carta seva dient-me que em volia visitar. Va venir a casa meva acompanyat per Jaume Casajoana. Tenia només 18 anys i d'aquella trobada va començar la gran amistat que he mantingut contínuament. Fa unes tres setmanes aproximadament quan vam parlar per darrer cop per telèfon, encara il·lusionat i encisat pel mot *caro*, un animalot nocturn que habitava pels Ports, del qual volia conèixer més informació per publicar un llibre que preparava. Sempre treballava, per la toponímia, l'onomàstica, els vents, els ocells... per Catalunya!

Aquest darrer setembre, acompanyat amb la meva esposa i la meva cosina M. Teresa Ruana, el visitàrem al mas de Segimon, on passava els estius, caseta humil heretada de la seva mare rodejada d'avellaners, oliveres i ametllers, al peu de la muntanya de la Mussara. Li portàrem uns cocs gandesans i un vi ranci de la bóta del racó. Amb la seva família parlàrem i parlàrem... Preguntava una cosa darrere l'altra... inquiet... «M'has de tornar a venir a veure, Anton... que content que estic!» Tenia dificultats per caminar, les reaccions intel·lectuals li funcionaven més lentes però parlàrem de records, del present i del futur. Vaig notar-li un entusiasme diferent. Mantenia il·lusió per la feina, inquietud pel país, per la llengua, per la família, pels ocells, per les oliveres. Volia viure, però intuïa que quelcom se li escapava...

«Sempre treballava, per la toponímia, l'onomàstica, els vents, els ocells... per Catalunya!»

Ell em va introduir en el món de la literatura. L'any 1970 vaig començar a escriure a *La Vanguardia*, com a corresponsal de la Terra Alta i ell m'hi va introduir. Així mateix, enviava cròniques i articles al *Diario Español* i al *Correo Catalán*, des de la corresponsalia de la Terra Alta; tots ells els signava amb diferents pseudònims. I vaig publicar-ne més de 900 entre els anys 1970 fins al 1977, quan vaig entrar al món de la política. Ell em va fer escriure el meu primer llibre: *Toponímia de Gandesa*. Venia a casa acompanyat pels reusencs Amigó, Amorós i el pare Asens. La meva mare i la meva esposa ens preparaven el dinar. Més tard, amb en Josep Benet. Ell no conduïa i sempre havia de venir acompanyat per grans personatges com el pare Ballarín o Miquel Sellarès.

Un gran personatge

Ha mort el meu amic. Avui és un dia trist per a mi perquè ens ha deixat un gran personatge i perquè aquelles trucades que es produïen ben sovint a mitja tarda ja s'han acabat. Necessitava parlar i em preguntava coses tan banals com «l'òliba», «el cers» o la «garbinada» i xerràvem mitja hora o tres quarts, i al darrere, sempre nous projectes, nous llibres, la necessitat de treballar per Catalunya. Tres mesos enrere em deia: «T'he recomanat per fer de cronista del periòdic digital *Catalunya Religió*. No cobraràs per la teva feina, però m'has de fer quedar bé...» Ara els trameto cada setmana una o dues cròniques i algun article d'opinió, alternant amb *Catalunya Cristiana*.

L'inquiet, el treballador, el cristià, i, sobretot, el gran estimador de la terra, ens ha deixat. Que Déu li tingui en compte tantes virtuts i tanta feina de donar i continuar donant sense esperar res a canvi!

Un Via Crucis al Park Güell

Jorge Martínez Lucena

El 18 d'abril, Divendres Sant, a dos quarts d'onze del matí, va començar al Cottolengo de Barcelona el tradicional Via Crucis del moviment de Comunió i Alliberament. D'allà van sortir unes dues-centes persones, que travessant el Park Güell van arribar fins a les tres creus que el coronen. Al llarg del trajecte es van anar succeint un total de quatre estacions, marca-des per l'inesperat silenci enmig de la fressa del turisme de Setmana Santa. Una corrua humana recordava la Passió de Jesús fa gairebé dos mil anys, gràcies als cants de la rica tradició de l'Església, de la lectura en veu alta de textos de Péguy, de monsenyor Luigi Giussani —fundador del moviment de Comunió i Alliberament— i de l'Evangeli.

Com subratllava el sacerdot que comentava escaridament les lectures, la Barcelona cosmopolita es veia interpel·lada davant del record de l'escena que va commoure el Cirineu: Jesucrist sanguinolent i exhaust camí del calvari. Bé fossin els que aquell matí volien prendre únicament el sol mentre gaudien d'un passeig per una de les més preuades obres de Gaudí, bé fossin els que s'hi havien

convocat pel sacrifici voluntari del fill de Déu, tots i cadascun dels presents es veien convidats a prendre posició davant d'aquell fet d'un altre món. Un podia fer-se càrrec de la creu o podia mirar cap a una altra banda buscant de distreure's o cercant alguna idea alternativa que obviés tal escàndol.

Davant del pas de la comitiva,

els músics de carrer suspenien momentàniament les peces, els venedors ambulants retiraven les mercaderies... A banda i banda es podien veure persones senyant-se, fent fotos per capturar un instant sorprenent... Entre el públic variat es percebia un silenci polaritzat, només interromput per expressions com «Encara en queden molts [de

cristians], i són molt joves» o «Però... qui s'ha mort?». D'aquesta manera, es trobaven junts l'Església, aquesta marea humana que fa present la divinitat en la història, els detractors del cristianisme i fins i tot aquells que encara no n'han tingut notícia.

Desbordament d'alegria

El Via Crucis va constituir un fet mínim, a primera vista insignificant. El cristianisme sempre s'esdevé partint d'aquesta fisonomia aparentment insuficient. En aquest sentit, va ser una resposta senzilla a la crida que el papa Francesc va adreçar a tots els fidels a convidar-los a «sortir de si mateixos, a les perifèries existencials, per anunciar Jesús i fer conèixer el seu missatge». Va ser una manera concreta de verificar que la missió cristiana no és una acció programàtica, sinó un desbordament de l'alegria provocada per Aquell que ha vençut el dolor i la mort i que ha promès el cèntuple en aquest món. El Via Crucis va ser una bella oportunitat per comprovar que els cristians surten de casa exultants, sense por del propi límit, perquè poden dir amb sant Pau: «Ja no sóc jo qui viu, sinó que és Crist qui viu en mi.»

Paraula i vida

Un hospital de campanya per a l'ànima

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

El papa Francesc, amb la seva extraordinària capacitat comunicativa, ha dit que voldria una Església que escolti i que surti al carrer, que sigui com «un hospital de campanya per a l'ànima». En el llibre que recull el diàleg que manté amb el seu amic, el rabí Abraham Skorka, li diu que «el diàleg entre la religió i la cultura és clau, i ja ho va plantejar el Concili Vaticà II».

He recordat aquests pensaments del Papa a l'hora d'escriure sobre el Congrés Internacional de Pastoral de les Grans Ciutats, que iniciarem a Barcelona aquest mes de maig. La idea va néixer d'una conversa que vaig mantenir amb el papa Francesc, que és molt sensible a aquesta qüestió perquè ha regit durant quinze anys l'arxidiòcesi de Buenos Aires, una ciutat que és un dels centres urbans més poblats del món. Aquesta preocupació per l'evangelització de les grans urbs ja ha tingut dos precedents a la nostra arxidiòcesi de Barcelona. Durant la Quaresma de 2012, a

dotze ciutats europees, entre les quals la nostra, es va celebrar la Missió Metròpolis, una iniciativa pastoral promoguda pel Pontifici Consell per a la Promoció de la Nova Evangelització. I durant els dies 17 i 18 de maig del mateix any es va celebrar aquí una sessió de l'anomenat *Atri dels Gentils*, una proposta de Benet XVI per fomentar el diàleg dels cristians amb les cultures d'avui sobre les grans qüestions humanes, que en aquesta ocasió versà sobre «Art, bellesa i transcendència».

Aquesta nova iniciativa té la forma d'un congrés d'estudi i de presentació d'experiències, realitzat en dues fases separades en el temps, encara que dins d'aquest mateix any. La primera se celebrarà a Barcelona del 20 al 22 de maig, i tindrem ocasió d'escoltar experts de diversos continents sobre com veuen el futur de la fe cristiana i la funció que ha de realitzar l'Església en les grans concentracions urbanes. Els ponents són sociòlegs i també hi ha experts en l'acció pastoral. Em

plau agrair-los a tots la gran disponibilitat amb què han acceptat la meua invitació. Heus ací els seus noms: Manuel Castells (Berkeley i Universitat Oberta de Catalunya), Marc Augé (París) i Javier Elzo (Bilbao) seran els ponents del primer dia.

El segon dia escoltarem els professors Angelo di Berardino (Roma), Benjamín Bravo (Mèxic) i Luca Bressan (Milà). I el tercer dia ens parlaran Jean-Bosco Matand (Kinshasa), Alphonse Borras (Lieja) i Carlos María Galli (Buenos Aires).

La segona sessió la tindrem el proper mes de novembre i consistirà en una reflexió entre cardenals i arquebisbes de grans concentracions urbanes del món que vindran a la nostra ciutat. Em plau expressar el meu agraïment al Papa Francesc, el qual ha beneït aquesta iniciativa i ha dit que ens rebrà, als pastors participants, quan anirem a Roma al final de la segona sessió del congrés per posar a les seves mans els nostres treballs i escoltar les seves orientacions.

Als quatre vents

Mare i companya

El rei Balduí de Bèlgica viatjava un dia amb cotxe amb el cardenal Suenens per una carretera secundària. Així va explicar el prelat el que havia passat: «El Rei conduïa i jo era l'únic passatger. En passar a prop d'un poble, va veure una imatge de la Mare de Déu envoltada d'un jardinet de flors, però algú havia tingut el mal gust de profanar-la posant-li al cap un casc de punta alemany de la Gran Guerra. Arriscant-se a ser reconegut, va frenar en sec i, sense dir paraula, va sortir del cotxe, va pujar al pedestal i va treure el casc, que va llençar en una rasa. Va agafar de nou el volant sense fer cap comentari, com la cosa més natural del món. Jo vaig veure en aquest gest l'actitud d'un cavaller que no permet que es burlin de la seva mare.»

Em sembla una anècdota bonica per parlar de la

Mare de Déu en aquest mes de maig que tradicionalment li dedica l'Església.

Quan jo era petit, els escolars acostumàvem a anar en aquest temps a l'església o a l'ermita a portar flors a la Mare de Déu i a saludar-la amb alguna senzilla oració. Espiritualment continuem fent-ho, desagregant-la per les vegades en què no l'hem tractat com a veritable mare nostra que és i posant els nostres afanyos a les seves mans. Hem de tenir-la per companya inseparable de la nostra vida, com ho van fer tantes persones santes anònimes, i algunes molt conegudes, com la mare Teresa de Calcuta.

Hi ha una anècdota que ella mateixa explicava: «A la Mare de Déu li dic la meua Companya des que un dia, a Berhampur, vaig dir al capellà de les Germanes que em regalés una imatge de

Maria Miraculosa amb les mans obertes, vessant gràcies sobre el món. Va acceptar encantat, va embalar la imatge i la va portar a l'estació. Era una imatge molt gran, gairebé de mida natural, així que el cap d'estació volia que la facturés i pagués la tarifa corresponent. Però jo tenia una passió dels ferrocarrils per a mi i per a una companya, així que li vaig dir: «Aquesta és la meua companya...», i em va deixar viatjar amb la imatge sense pagar res per això.»

Que nosaltres també puguem dir en el nostre trajecte per la vida: «Aquesta és la meua companya.» Segurament li tenim una devoció que hem heretat dels nostres pares. Cal transmetre-la als fills i als néts. Així es compliran aquelles paraules del Magníficat: «Totes les generacions em diran benaurada.»

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

COR NOU PRESENTA EL SEU PRIMER DISC «DES DE LES ENTRANYES»

Tast musical de la bellesa del cel

Samuel Gutiérrez
Cardedeu

«Una pregària que brolla des del fons del cor.» Aquesta és la proposta que ens fan l'Anna i l'Immanuel amb el seu primer disc *Des de les entranyes*. El presentaran oficialment l'11 de maig, a les 19.00 h, amb la celebració d'un concert-pregària a la parròquia de Santa Maria de Cardedeu.

Aquest matrimoni establert des de fa uns quants anys al Vallès senten que han rebut un do de Déu i que l'han de compartir. «És l'Esperit Sant qui ens empeny a comunicar-lo —confessa Anna Ludevid—. Els nostres cants volen ser un instrument per a la trobada amb la persona viva de Jesús i el revifament de la fe. Estem convençuts que a través d'ells es dona la possibilitat a les persones que s'obrin a l'experiència de Déu.» *Des de les entranyes* és un disc nascut des de la pregària i concebut per a la pregària. Aquesta és potser la seva especificitat, el toc distintiu d'una música que, amb humilitat i senzillesa, intenta oferir un petit «tast de la bellesa de la vida celestial».

Tot i que el seu primer treball discogràfic apareix ara, l'aventura musical de Cor Nou es remunta a anys enrere. El matrimoni format per l'Anna Ludevid i l'Immanuel Elgström, pares del David i el Gabriel, fa molts anys que ha fet de la música un element important en la seva vida personal i familiar. «Des del principi de la nostra vida de fe —asseguren— ens hem vist molt acompanyats i ajudats pels cants.» Recorden, en particular, els cants contemplatius de Taizé, l'esperit de l'loança i intercessió dels grups carismàtics, la litúrgia cantada de les noves comunitats que van conèixer a França... «En la nostra pregària familiar els cants no falten mai —continuen dient—. Ens ajuden a pregar i a expressar l'alegria de Jesús enmig de la nostra llar.»

L'Anna i l'Immanuel estan convençuts que la seva vida de fe ha estat enriquida a través de la música i el cant sagrat. Aquest projecte n'és un bon exemple. Fins i tot la seva vocació matrimonial s'ha vist reforçada: «Poder servir junts en el ministeri musical, cantant i preparant aquest disc és una experiència molt bona per al nostre matrimoni en aquesta etapa de la nostra vida.» «En molts aspectes som complementaris —expliquen contents—, on no arriba l'un hi arriba l'altre. Anem descobrint la gràcia que Déu ha concedit a cadascun i procurem que es desenvolupi per al

«La nostra vida d'intimitat amb Jesús ens ha anat empenyent a comunicar, a través de les nostres paraules i cants, que Jesús és viu»

creixement personal i el millor servei a l'Església.»

Qualitat musical i espiritual

Els 14 temes que formen el disc *Des de les entranyes* són originals de Cor Nou, tant pel que fa a la música com el text. Algunes peces ja fa uns quants anys que acompanyen la pregària d'aquest matrimoni i altres, en canvi, són ben recents. Han apostat per oferir un disc de qualitat musical, espiritual i amb prou contingut. L'enregistrament del CD ha tingut lloc als estudis AxB, d'Àlex Blanco, i ha comptat amb la col·laboració de diversos músics, com ara Jordi Benedico, Vassil Lambrinov o Jaume Joanola. «La peça clau ha estat Jordi Benedico —reconeixen l'Anna i l'Immanuel—. És un gran músic, amic i germà en la fe, que ens ha ajudat moltíssim abans, durant i després dels dies de l'enregistrament. A més d'acompanyar-nos amb la guitarra clàssica i acústica, ens ha ajudat a decidir la instrumentalització més adient per a cada cant.»

A les portes de presentar el seu primer treball discogràfic, Cor Nou té molt clar que aquest projecte és sobretot un projecte de Déu: «La nostra vida d'intimitat amb Jesús ens ha anat empenyent a comunicar, a través de

les nostres paraules i cants, que Jesús és viu.» «En aquests darrers anys —expliquen— hem tingut ocasió d'animar i participar en pregàries d'adoració i vetlles. Els nostres cants neixen de l'interior i volen ser instruments de la gràcia de l'Esperit Sant per arribar als assedegats o ferits. Amb la música podem expressar l'amor que Déu ens té, la confiança que podem tenir en Ell, el do d'una fe renovada o la joia que brolla d'aquesta experiència, el perdó que ens guareix...»

Un bon exemple de tot plegat és el cant *Si sabessis com Jesús t'estima*, una peça composta en el racó de pregària que l'Anna anima a la parròquia: «Estava esperant els nens i mentre pregava i tocava la guitarra, va anar sorgint tot sol el cant.» La cançó parla de l'amor de Jesús, de no tenir por d'obrir el nostre cor a la seva misericòrdia i de deixar totes les nostres penes i angoixes als seus peus.

Una altra peça especialment estimada per l'Anna és *Adorem, adorem*, un cant en diverses llengües pensat especialment per a l'adoració eucarística. Va ser compost l'any 2012 en el marc

del Congrés de Nova Evangelització de Manresa. Tot i que cada cançó té la seva història, a l'Anna i l'Immanuel encara se'ls il·luminen els ulls cada vegada que canten *M'agradaria dir-te que t'estimo*. «És una cançó que canta l'amor de l'esposa a l'espòs, composta amb motiu d'un aniversari del nostre casament», confessa l'Anna.

Micromecenatge

Convençuts que es tracta d'un projecte de Déu, pensat sobretot per a l'evangelització, els membres de Cor Nou no s'han deixat intimidar per la crisi i han decidit emprendre confiats aquesta aventura. En la seva recerca d'ajudes i possibles fonts de finançament, han apostat també pel micromecenatge, que permet a la gent implicar-s'hi i participar en el projecte. Ara com ara, encara no s'han cobert totes les despeses, però l'experiència ha estat fins ara molt positiva. «La resta ja ho farà la Divina Providència...», acaben dient. Qui vulgui col·laborar-hi encara pot fer-ho a través de www.cornou.net.

Més informació a www.cornou.net

CATALUNYA RÀDIO
ÉS MÉS

PARAULES DE VIDA

Amb Emili Pacheco

Diumenges de 6 a 6.30 h

Emili Pacheco

Un espai obert per
parlar de l'actualitat
de l'Església.

CATALUNYA
RÀDIO

La ràdio nacional de Catalunya

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAI 2)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 3)

MAIG

4. DIUMENGE

Diumenge III de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 2,14.22-28 / Salm 15 / 1 Pere 1,17-21 / Lluc 24,13-35
SANTORAL: Florià, mr.; Gotard, b.; Joan Houghton, prev. i mr.; Josep Maria Rúbio, prev.; Pelegrí Laziosi, rel.
5. DILLUNS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 6,8-15 / Salm 118 / Joan 6,22-29
SANTORAL: Amador, prev. i mr.; Àngel de Sicília, prev.; Irene, vg. i mr.; Martí de Finojosa, b.
6. DIMARTS

Fèria, *Blanc*. Lectures: 7,51-8,1a / Salm 30 / Joan 6,30-35
SANTORAL: Beneta, vg. i mr.; Domènec Sàvio; beat Francesc de Laval, b.; Justí, prev.
7. DIMECRES

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 8,1b-8 / Salm 65 / Joan 6,35-40
SANTORAL: Benet II, p.; Gisela, rel.; Sixt i Eovald, mr.
8. DIJOUS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 8,26-40 / Salm 65 / Joan 6,44-51
SANTORAL: Bonifaci IV, p.; Eladi, b.; beat Lluís Rabatà, prev.; beat Jeremies de Valàquia, rel.
9. DIVENDRES

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 9,1-20 / Salm 116 / Joan 6,52-59
SANTORAL: Casilda, vg.; Caterina de Bolonya, vg.; Gregori de Berrueza, b.; Pacomí, ab.
10. DISSABTE

Sant Joan d'Àvila (MO), Blanc. Lectures: Fets 9,31-42 / Salm 115 / Joan 6,60-69
SANTORAL: *Mare de Déu dels Desamparats*. Antoni de Florència, b.; Beatriu, vg.; Damià de Molokai, prev.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

Jesús s'apropà als deixebles d'Ullamaús i caminà amb ells

El relat, exclusiu de Lluc, conté moltes variants en el còdex Beza que en canvien el sentit. Consta de tres episodis. El primer (24,13-14) presenta una part de la comunitat de deixebles que s'allunya de Jerusalem i torna al passat: «*N'hi havia dos que se n'anaven del grup... cap a una aldea... de nom Ullamaús*» («Emaús», text normal), l'antic nom de Betel: decebuts pel que havia passat, refan el camí de Jacob que fugia del seu germà Esaú (Gn 28,19-xx). El segon (24,15-29) narra l'encontre amb Jesús, sense que el reconguin, «mentre *caminaven deprimits*». Un d'ells, «*que tenia per nom Cleopàs*», un pseudònim per Simó Quefàs, explicaria al «foraster» el que havia passat a Jerusalem, «el cas de Jesús el *Natzoreu*» («Natzarè»), decebut perquè s'havien truncat les seves esperances: «Nosaltres, tanmateix, esperàvem que ell *seria* el qui havia de llibertar Israel.» No han cregut el relat de les dones ni després que anessin al sepulcre: «ho han trobat talment *com havien dit les dones*, però a ell no *l'hem vist*» («no el veieren», text normal). Jesús els reprotxa la seva insensatesa i «els *va interpretar en les Escriptures* el que es referia a ell». En apropar-se a l'aldea, fingeix d'anar més enllà i l'inviten a quedar-se amb ells. El tercer episodi (24,30-35) narra com «en *prendre ells el pa de les seves mans se'ls obrien els ulls* i el reconegueren; ell se'ls féu fonedís. Ells, però, es digueren *entre ells*: “¿No estava el nostre cor *ben velat*» («abrusat», text normal), mentre ens parlava pel camí, quan ens *obria* les Escriptures?” S'aixecaren *entristits* i, en aquell precís instant, se'n tornaren a Jerusalem. Trobaren reunits els Onze ... i *els contaren* el que havia passat pel camí i *que se'ls havia donat a conèixer en la fracció del pa*.» S'ha refet, sí, el grup, però a precari. Han tornat a «Jerusalem», el centre religiós; Jesús «els en traurà *fora*» més endavant (cf. 24,50), si bé ells tot seguit «se'n tornaren a Jerusalem» (24,52).

Lectures bíbliques

Diumenge III de Pasqua

Lectura primera

Ac 2,14,22b-33

La mort no podia de cap manera retenir-lo captiu

Lectura dels Fets dels Apòstols:

El dia de Pentecosta, Pere es posà dret amb els onze, alçà la seva veu i digué a la gent: «Homes de Judea i tots els qui viviu a Jerusalem: Escolteu bé i sapigheu això que us dic: Jesús de Natzaret era un home que Déu acredità davant vostre obrant entre vosaltres, per mà d'ell, miracles prodigis i senyals. Tots ho sabem prou. Doncs bé, d'acord amb la decisió que Déu havia pres i coneixia per endavant, Jesús de Natzaret va ser traït, i vosaltres el vau matar fent-lo clavar a la creu per uns homes sense llei. Però Déu l'ha ressuscitat i l'ha alliberat dels llaços de la mort, que de cap manera podia retenir-lo captiu. Perquè David, referint-se a ell, deia: “Sempre tinc present el Senyor; amb ell a la dreta, mai no cauré. El meu cor se n'alegra i en faig festa tot jo, fins el meu cos reposa confiat: no abandonareu la meua vida enmig dels morts, ni deixareu que es corrompi el qui us estima. M'ensenyareu el camí que duu a la vida: joia i festa a desdir a la vostra presència”.»

Salm responsorial

15

Guardeu-me, Déu meu, en vós trobo refugi.
Jo dic: «Senyor, ningú com vós no em fa feliç.»
Senyor, heretat meua i calze meu,
vós m'heu triat la possessió.

R. Ensenyeu-me, Senyor, el camí que duu a la vida.

Beneït sigui el Senyor que em dona seny.
Fins a les nits m'amonesta el meu cor.
Sempre tinc present el Senyor;
amb ell a la dreta, mai no cauré. **R.**

El meu cor se n'alegra i faig festa tot jo, fins el meu cos reposa confiat: no abandonareu la meua vida enmig dels morts, ni deixareu caure a la fossa el qui us estima. **R.**

Lectura segona

1Pe 1,17-21

El preu del vostre rescat és una sang preciosa, la de Crist, sacrificat com un anyell sense tara

Lectura de la primera carta de sant Pere:

Estimats: vosaltres invoqueu com a Pare aquell que judica cadascú segons les seves obres, sense fer distincions. Per tant, vetlleu sobre la vostra conducta durant l'estada en aquest món. Penseu que heu estat rescatats de la manera absurda de viure que havíeu heretat dels vostres pares, no pagant un preu que pot perdre valor, com serien la plata o l'or, sinó amb una sang preciosa, la de Crist, sacrificat com un anyell sense tara ni defecte. Abans de crear el món, Déu havia decidit el seu destí, i ara, a la fi dels temps, l'ha manifestat per a vosaltres, els qui, per ell, heu cregut en Déu, que l'ha ressuscitat d'entre els morts i l'ha glorificat. Per això teniu posada en Déu la fe i l'esperança.

Al-leluia

Lc 24,32

Jesús, Senyor nostre, obriu-nos el sentit de les Escriptures; feu que s'abrusi el nostre cor quan vós ens parleu.

Evangelí

Lc 24:13-35

El reconegueren quan partia el pa

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

Aquell mateix diumenge dos dels deixebles de Jesús

se n'anaven a un poble anomenat Emaús, a onze quilòmetres de Jerusalem, i conversaven entre ells comentant aquests incidents. Mentre conversaven i discutien, Jesús mateix els aconseguí i es posà a caminar amb ells, però Déu impedia que els seus ulls el reconeguessin. Ell els preguntà: «De què discutiu entre vosaltres tot caminant?» Ells s'aturaren amb un posat trist i un dels dos, que es deia Cleofàs, li respongué: «De tots els forasters que hi havia aquests dies a Jerusalem, ¿ets l'únic que no saps el que hi ha passat?» Els preguntà: «Què?» Li contestaren: «El cas de Jesús de Natzaret. S'havia revelat com un profeta poderós en obres i en paraules davant Déu i el poble. Els grans sacerdots i les autoritats del nostre poble l'entregaren perquè fos condemnat a mort i crucificat. Nosaltres esperàvem que ell seria el qui hauria alliberat Israel. Ara, de tot això ja fa tres dies. És cert que unes dones del nostre grup ens han esverat: han anat de bon matí al sepulcre, no hi han trobat el cos, i han vingut a dir-nos que fins i tot se'ls han aparegut uns àngels i els han assegurat que ell és viu. Alguns dels qui eren amb nosaltres han anat al sepulcre i ho han trobat tot exactament com les dones havien dit, però a ell, no l'han vist pas.»

Ell els digué: «Sí que us costa d'entendre! Quins cors tan indecisos a creure tot allò que havien anunciat els profetes. No havia de patir tot això el Messies abans d'entrar en la seva glòria?» Llavors, començant pels llibres de Moisès i seguint els de tots els profetes, els exposava tots els llocs de les Escriptures que es referien a ell. Mentrestant s'acostaven al poblet on es dirigien i ell va fer com si seguis més enllà. Però ells el forçaren pregant-lo: «Queda't amb nosaltres que ja es fa tard i el dia ha començat a declinar.» Jesús entrà per quedar-se amb ells. Quan s'hagué posat amb ells a taula, prengué el pa, digué la benedicció, el partí i els el donava. En aquell moment se'ls obriren els ulls i el reconegueren, però ell desaparegué. I es deien l'un a l'altre: «No és veritat que els nostres cors s'abrusaven dins nostre mentre ens parlava pel camí i ens obria el sentit de les Escriptures?» Llavors mateix s'alçaren de taula i se'n tornaren a Jerusalem. Allà trobaren units els onze i tots els qui anaven amb ells, que deien: «Realment el Senyor ha ressuscitat i s'ha aparegut a Simó.» Ells també contaven el que els havia passat pel camí, i com l'havien reconegut quan partia el pa.

La profusió de l'al·leluia en la cinquantesena de Pasqua

Dr. Rafel Serra i Abellà

Prevere de l'arxidiòcesi de Tarragona

La Pasqua del Senyor és un canvi quasi abrupte i inesperat en el Misteri de Crist. La màxima distància del Pare en relació amb Jesús, manifestada en el crit de la creu: «Déu meu, Déu meu. Per què m'heu abandonat?» esdevé la màxima proximitat entre el Pare i el Fill en la resurrecció. Tot ha canviat en aquella nit, *il·luminada i radiant de la claror que ve del Regne etern*, i en què l'Església, *ornada amb l'esclat d'aquesta llum*, canta: *Oh nit realment benaurada, que uneix el cel i la terra, nit en què l'home retroba el seu Déu*.

El testimoni de la resurrecció de Jesús els cristians ja no l'haurem de cercar fora de nosaltres mateixos, sinó en els nostres cors. Ja que hem rebut les primícies de l'Esperit (Rm 8,23) i és dins nostre que l'Esperit dóna testimoni que Crist és el Senyor (1Co 12,3). I l'evangeluari que havia estat tancat la tarda de la mort del Senyor vet aquí que és obert de nou en el cor de la nit de Pasqua perquè el diaca, amb els ornaments resplendents de la claror del ciri de la Pasqua, proclami l'Evangeli de tots els evangelis i que els conté a tots: «No tingueu por, vosaltres, sé que busqueu Jesús, el crucificat, No és aquí, ha ressuscitat» (Mt 28,4ss).

La Pasqua del Senyor és el goig més íntim del cor i la certesa primera de la fe. Ja que Crist ha ressuscitat l'Església és *retrobada amb un amor immens*, la font de l'aigua de la vida brolla incessantment i ens fa fills de Déu i el Crist és present, real, veritable i substancial en l'Eucaristia. I el camí de l'Església pot tornar a començar sempre des de l'origen del tot, un origen sempre nou, que no pot ser altre sinó la Pasqua del Senyor. Ell ens ha fet el do de l'Església, Mare en la fe de la qual volem viure i morir. Ell ens envia en missió (i ningú no és dispensat d'aquesta

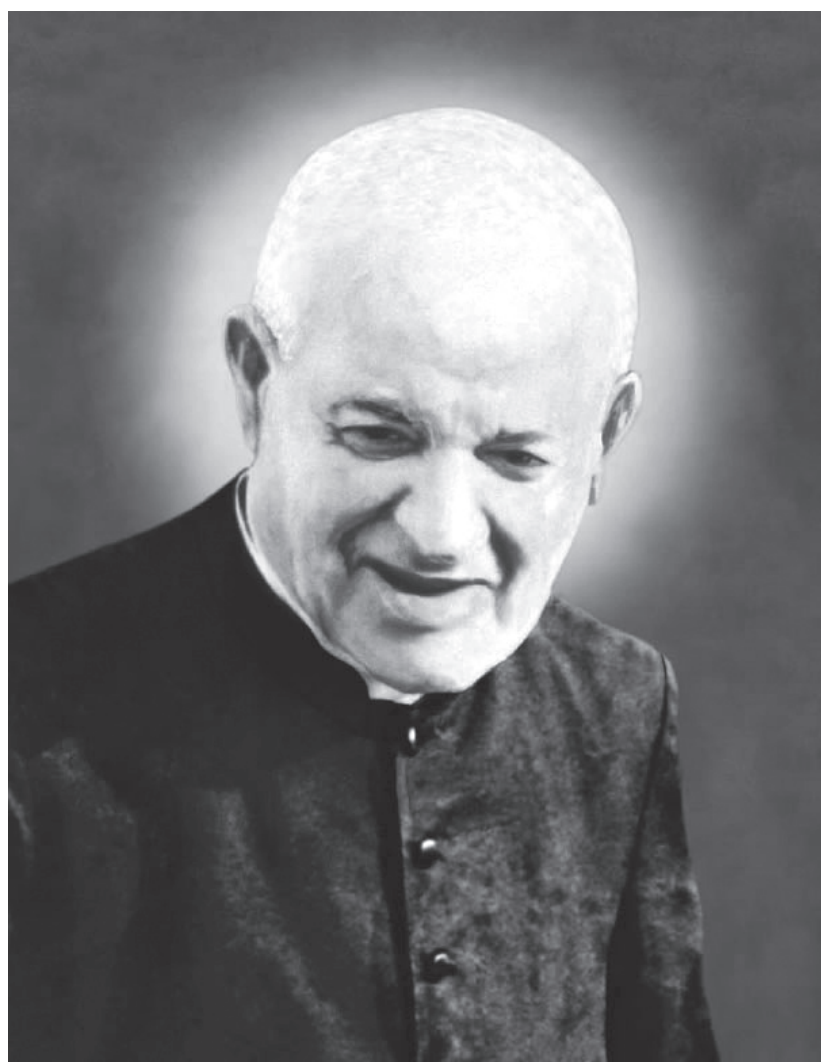
missió dins de l'Església). I l'Esperit que ens ha estat donat ens fa viure el manament nou de l'amor. Sempre nou, mai envellit, sempre per estrenar. «I serem feliços si el complim» ens va dir el Senyor (Jn 13,17). La Litúrgia Pasqual manifesta el *goig que ja el fa feliç a la terra* cantant incessant l'al·leluia. L'al·leluia que ha retrobat de nou al cor de la nit de Pasqua, com una melodia que ve de dins de l'Església, orant i penitent durant la Quaresma. Com un cant que neix virginal en el cor de la nit santíssima de la Resurrecció i que *in crescendo* és participat per tothom. Com un tornar a respirar l'Esperit que ens ha estat donat, com un bressolar-se en les onades d'un oceà, a l'altra riba del qual hi ha el Regne i on Jesús ens espera a la platja. Talment les aparicions del Senyor a la platja del mar de la lluminosa Galilea. L'al·leluia és més que una paraula, és un respirar a fons, una melodia interior que ho pren tot, que és dins abans de ser als llavis. És una certesa interior que diu: «Veritablement el meu Senyor ha ressuscitat» i és en nosaltres per sempre. Però és també cant, vibrant i joiós, i cant uníson, eclesial. És esbós i traç de la melodia que es desplegarà en la simfonia de la Jerusalem del cel. La Quaresma significa la nostra condició de vianants vers el Regne, en la conversió i en la pregària, la Pasqua celebra allò que encara no posseïm en plenitud, només ho tenim com a penyora i com a esperança. Una esperança que, tanmateix, no enganya (Rm 5,5). Els cristians no vivim en un costat o altre del Misteri de la Pasqua, vivim en els dos costats, en la creu i en la glòria. El calze del sofriment per amor al seu Senyor és ja el calze de joia i de plenitud. I l'Església sap que darrere la creu, tota creu, hi ha sempre el Misteri de Déu velat (*latens deitas*).

En la tradició litúrgica i dels Pares l'al·leluia és el cant de l'Esperit Sant, és respirar l'Esperit que ens ha estat donat. És el cant dels redimits. És el cant que anticipa la lloança de la Jerusalem del cel vers la qual caminem i d'aquell temple no construït per mans humanes. És el cant dels qui caminem cap al Regne en la fe. Anticipa la litúrgia celestial: «Al·leluia! El Senyor nostre, el Déu de l'univers, ha instaurat el seu Regne» (Ap 19,6).

Seria bonic aquí, però això no és possible, encara que fos a manera de florilegi, citar la predicació dels Pares sobre l'al·leluia. Cito aquesta de sant Agustí: «En aquest temps de peregrinació cantem l'al·leluia a manera de viàtic de consol. De moment és el cant dels caminants. Però a través d'un camí laboriós ens estem apropant a una pàtria plena de llum, on superats tots els treballs, només ens quedarà l'al·leluia» (*St Agustí In Ps 148, nrs 1-2; us recomano llegir també els sermons 255,256,262*). Ara podem comprendre quin és el sentit del cant de l'al·leluia abans d'escoltar l'Evangeli. Cantem l'al·leluia perquè allò que anem a escoltar no és un text de vés a saber quina saviesa antiga, sinó que escoltem la Paraula del Senyor Ressuscitat, aquell que ens estima i ens ha redimit amb la seva sang. És Paraula que ens il·lumina el camí i que realitza la santa i adorable presència del Senyor en la seva Paraula. Una Paraula sempre nova, que té significats infinits, com un relleu inacabable de muntanyes, que la pregària i la predicació fa descobrir. Que els lectors d'aquest setmanari gaudeixin d'una joiosa Pasqua, allargassada fins a la Pentecosta, pletòrica de tots els dons de l'Esperit. Cantem l'al·leluia, en el cor abans que en els llavis, també en les obres. Cantem-lo a desdir.

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Jordi Preca

- ✓ Nascut a la Valletta, Malta, l'any 1880
- ✓ Fundador de la Societat de la Doctrina Cristiana
- ✓ Evangelitzador de nens i joves
- ✓ Va morir a Malta l'any 1962
- ✓ Canonitzat l'any 2007 per Benet XVI

El petit arxipèlag de Malta és l'únic país del món de parla semítica —s'hi parla un dialecte àrab— i d'aclaparadora majoria catòlica. En aquesta illa mediterrània entre Europa i el Magrib va néixer Jordi Preca. Aquest sant maltès va anar de petit al seminari i durant els anys de formació ja tenia al cap la creació d'una societat d'evangelització. El 1907, tan sols un any després de ser ordenat sacerdot, la va fundar juntament amb altres companys.

Els membres de la Societat de la Doctrina Cristiana es va dedicar des del començament a formar teològicament els laics, especialment les classes humils. La iniciativa era tan innovadora per a l'època que sant Jordi Preca es va trobar amb moltes reticències dins de la mateixa Església. Malgrat tot, la societat va obrir centres de formació a diverses parròquies i va ser finalment aprovada l'any 1932. Paral·lelament a la formació a les parròquies, sant Jordi Preca va completar l'evangelització dels fidels amb la predicació i la publicació de més de 100 obres. Avui la societat té presència a Europa, Àfrica, Amèrica i Oceania.

Lleida

L'empremta del bisbe Malla

Protagonista d'un dels mandats més llargs de la història de la diòcesi

Jordi Pérez Ansotegui
Lleida

El bisbe emèrit de Lleida, Mons. Ramon Malla Call, va morir la matinada del 18 d'abril, Divendres Sant, a l'edat de 91 anys. Qui va protagonitzar un dels mandats més llargs de la història de la diòcesi de Lleida —31 anys— va ser enterrat Dilluns de Pasqua a la catedral nova. Va rebre sepultura als peus de la capella de la Mare de Déu de Montserrat.

El funeral va ser presidit per Mons. Joan Piris, bisbe de Lleida, i concelebrat per la major part dels bisbes de les diòcesis catalanes, amb el cardenal Lluís Martínez Sistach i l'arquebisbe Jaume Pujol al capdavant, així com el titular de la diòcesi de Calahorra-Logroño, Juan José Omella.

El bisbe Joan Piris va començar la seva homilia agraïnt les nombroses manifestacions de condol que s'han rebut a la diòcesi amb motiu del traspàs de Mons. Malla, per seguir recordant que la celebració cristiana de la mort és sempre i abans que res l'obertura al misteri a Déu, des de Jesucrist i per la seva mediació.

Mons. Piris va glossar la figura del bisbe Malla, que «va rebre els dons de la vida i de la fe en una família cristiana i, després, va voler respondre generosament a la crida que Déu li feia al sacerdoci ministerial, i va dedicar la seva vida al servei dels altres». Va recordar que el seu pelegrinatge per les terres de Lleida va ser ampli: «Va fer-ho fidelment des del 1966 fins al 1999. Hem d'agrair al Senyor aquesta dilatada i fecunda vida ministerial.» Una trajectòria que va fer sempre essent «un bon cristià i, fins als últims temps, donant exemple de delicadesa, estimació... i bon humor».

El bisbe Joan va remarcar també a l'homilia com havia viscut la vida i la mort el bisbe Ramon. «La seva ha estat una vida plena de dinamisme, entregada, generosa, promesa, encarnada; plena de projectes i de realitzacions en els diferents camps de la pastoral diocesana... Però, sobretot, hi ha una cosa que és més difícil de descobrir a primera vista i en la qual no abunden gaire els mitjans de comunicació: la petjada que ha deixat en moltes vides», va dir convençut. «En puc donar fe recollint el testimoni de la bona gent de Lleida que ha passat aquests dies al davant del seu fèretre i que m'ho ha manifestat. Us imagineu quantes persones, grups i comunitats deu haver visitat i quantes germanes i germans deu haver escoltat i ajudat a viure (en 18 anys de prevere i més de 30 de bisbe a casa nostra)? Donem-li gràcies al Bon Déu.»

Mons. Piris finalitzava l'homilia agraïnt al bisbe Ramon Malla en nom propi i també de tota l'Església diocesana «el seu servei constant, generós, i fidel durant la seva llarga vida i el

Amb el seu secretari, Mn. Vicenç Ros, en una imatge recent.

El funeral i enterrament es va celebrar a la catedral nova de Lleida.

seu testimoniatge fins al darrer moment».

El funeral va començar amb el trasllat del fèretre per sis mossens des de la capella del Santíssim, on es va habilitar la capella ardent, fins al peu del presbiteri. Tots sis preveres havien estat ordenats sacerdots pel bisbe durant el seu episcopat. Tot seguit Mn. Pardell i Mn. Tarragona, un com a director de la Casa Sacerdotal i l'altre com a ànima del Museu Diocesà, dos de les obres que han caracteritzat la gestió del bisbe Ramon, van col·locar l'estola i la casulla damunt del fèretre; mentre que Mn. Vicenç Ros, que va ser secretari de Mons. Malla durant tants anys, va dipositar el bàcul, símbol d'haver estat pastor de la diòcesi.

En acabar la cerimònia, el secretari-canceller, Mn. Víctor Espinosa, va llegir

«La seva ha estat una vida plena de dinamisme, plena de projectes i de realitzacions en els diferents camps de la pastoral diocesana»

uns breus apunts biogràfics, abans que els sis mossens tornessin a conduir el fèretre fins a la capella de la Mare de Déu de Montserrat, on va rebre sepultura.

El funeral va comptar amb l'assistència de diferents autoritats, entre les quals figuraven el conseller Josep Maria Pelegrí; el delegat del Govern de la Generalitat, Ramon Farré; el vicepresident de la Diputació, Miquel Padilla; el president del Consell del Segrià, Pau Cabré; una nodrida representació de la corporació municipal, amb l'alcalde en funcions, Rafael Peris, al capdavant, i diferents delegats territorials del govern autonòmic, parlamentaris, així com una representació de les institucions andorranes, el ministre d'Exteriors i el síndic general, ja que Mons. Malla va arribar a ser copríncep d'Andorra durant la seva etapa d'administrador apostòlic del bisbat d'Urgell.

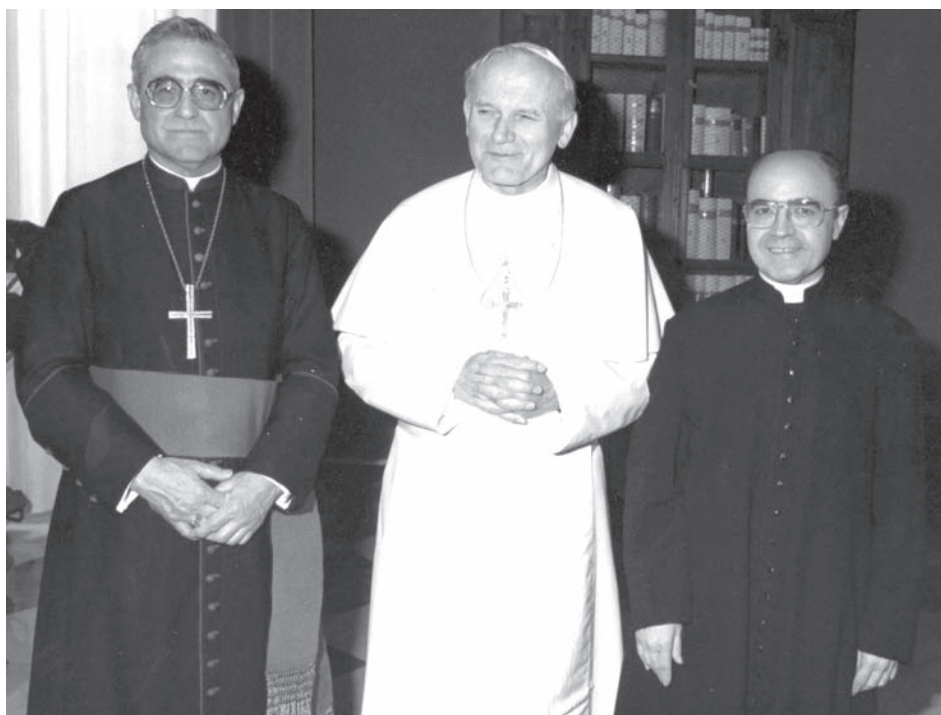
Apunt biogràfic

Mons. Malla havia nascut a la Seu d'Urgell, el 4 de setembre del 1922. Amb tretze anys, va entrar a estudiar al Seminari d'aquesta localitat, per continuar posteriorment al de Barcelona. Va ser ordenat sacerdot a Salamanca el 19 de setembre del 1948. També estudià Teologia a la Universitat Pontifícia de Salamanca i Dret Canònic, a la Universitat Gregoriana de Roma. Pastoralment va treballar a la Cúria de l'arquebisbat de Barcelona, a la Secretaria per a Religiosos i com a capellà de l'Hospital de l'Esperança, de Barcelona. També va exercir el seu ministeri sacerdotal a les parròquies de Molins de Rei, Capellades i Santa Engràcia, al barri barceloní de Verdum, abans de ser nomenat vicari general d'Urgell i delegat permanent de la Mitra per Andorra.

El 24 de juliol del 1968, Pau VI el nomena bisbe de Lleida. És ordenat pel nunci Luis Dadaglio el 27 d'octubre de 1968 a la catedral nova de Lleida.

Fins a aquesta data, la diòcesi de Lleida va romandre un any i mig administrada per Mn. Amadeu Colom, nomenat vicari capítular per substituir l'anterior prelat, Mons. Aurelio del Pino.

Aquest retard en la designació va respondre a les tensions existents entre el Vaticà i Madrid i pels efectes de la campanya «Volem bisbes catalans». El nomenament de Mons. Ramon Malla va ser el primer de tot un seguit que

En una imatge d'arxiu amb el papa Joan Pau II i Mn. Vicenç Ros.

Celebració de l'ordenació episcopal (27/10/1968).

vindrien després i que va comportar que tot Catalunya fos governada per bisbes del territori.

L'octubre del 1968, el bisbe Malla inicià un dels pontificats més llargs de la història de la diòcesi. Es va estrenar havent d'assumir temporalment la gestió de la diòcesi d'Urgell i el copríncipat d'Andorra, ja que entre el juny del 1969 i el gener del 1971 va ser nomenat administrador apostòlic.

Aplicació del Concili Vaticà II

D'aquests 31 anys d'episcopat, cal destacar l'impuls per aplicar les línies marcades al Concili Vaticà II, que va tenir un moment especial amb la Setmana de Pastoral.

Des del 25 fins al 30 de gener del 1970, la majoria de sacerdots i religiosos de la diòcesi i més de mil laics que havien viscut intensament l'etapa conciliar van participar en aquesta trobada que es va realitzar al Col·legi Episcopal, dirigida pel canonge francès Fernand Boulard i organitzada pel vicari episcopal de Pastoral, Mn. Màrius Rodrigo.

Per preparar aquesta setmana es van adreçar 70.000 enquestes a les parròquies i centres de culte del bisbat on es plantejaven entre altres temes: la participació laical, la conveniència dels consells pastorals, la justa aplicació pastoral dels béns de l'Església, la litúrgia i els sagraments, l'educació i la catequesi, així com la consciència de les famílies lleidatanes envers la millora de la societat on vivien.

Un altre esdeveniment important en l'episcopat de Mons. Malla va ser la celebració de la Setmana d'Evangelització, que va partir amb el desig de conèixer i aprofundir en el contingut de l'exhortació apostòlica de Pau VI *Evangelii Nuntiandi*. Es va desenvolupar del 14 al 20 d'abril del 1986 al Col·legi Episcopal. Fou com una segona edició de la Setmana de Pastoral, sense tant ressò públic i més centrada en l'evangelització, però amb una gran capacitat de mobilització. El fruit més important fou donar un impuls definitiu a la formació del Consell Pastoral Diocesà, que havia de coronar els consells parroquials i arxiprestals.

El bisbe Malla també va promoure l'activa participació de la diòcesi de Lleida en el Concili Provincial Tarra-

conense, que se celebrà de gener a juny del 1995, i on va tenir un paper destacat el teòleg lleidatà i actual vicari general, Mn. Ramon Prat, redactor de la primera ponència. Pel que fa al bisbat de Lleida, el resultat del Concili fou el Pla Pastoral de la Diòcesi per als anys 1997-2000, on es proposava la seva aplicació.

Un altre dels assumptes a destacar en la gestió del bisbe Malla va ser la voluntat que tots els religiosos tinguessin una parròquia. Durant el seu episcopat es van construir fins a deu noves parròquies —Ntra. Sra. del Pilar, Ntra. Sra. de la Mercè, Ntra. Sra. de la Sagrada Família, Santa Maria de Gardeny, Sant Agustí, Sant Andreu, Sant Ignasi de Loiola, Sant Jaume, Sant Josep Obrer i Verge dels Pobres—, es va rehabilitar l'Oratori de la Verge Blanca, la Casa de Miravall (a Juneda), van finalitzar les obres del Col·legi Episcopal, es va habilitar provisionalment el Museu Diocesà i es va construir el monestir de les Carmelites Descalces i la nova

«Cal destacar l'impuls per aplicar les línies marcades al Concili Vaticà II, que va tenir un moment especial amb la Setmana de Pastoral»

Casa Sacerdotal.

Cal dir que la diòcesi de Lleida també va viure situacions complexes durant aquests anys, com ara la problemàtica de les propietats dels Canonges a Montagut i la partició de la diòcesi lleidatana amb el pas de part de la diòcesi a la de Barbastro-Montsó.

Altres actuacions que cal atribuir a

la gestió del bisbe Malla són la venda de l'edifici de l'Antic Seminari de la Rambla d'Aragó per ubicar-hi la seu de la Universitat de Lleida, la reconversió de l'antiga Casa Sacerdotal en Seminari Diocesà, la reestructuració de l'Escola Diocesana de Teologia i la constitució de l'Institut Superior de Ciències Religioses-IREL. Val a dir que durant el seu pontificat va realitzar cinc cops la visita pastoral a totes les parròquies i entitats de la diòcesi.

Finalment, el 19 de desembre de 1999, el bisbe Malla va cedir el bàcul de la diòcesi al bisbe Francesc Xavier Ciuraneta, després de més de dos anys d'haver presentat la renúncia al Sant Pare per raons d'edat.

En els darrers anys de la seva vida, el bisbe Ramon Malla ha viscut retirat a la casa Sacerdotal de Lleida amb una germana seva i cuidat per les religioses. També ha estat acompanyat per Mn. Vicenç Ros, que va ser el seu secretari al llarg dels seus 31 anys de ministeri pastoral.

Bisbe humil, treballador i fidel al Concili Vaticà II

Ramon Prat i Pons

Vicari general de la diòcesi de Lleida

El dilluns de Pasqua vam celebrar els funerals del bisbe Ramon Malla, que va servir la diòcesi de Lleida al llarg de 31 anys. Les seves despulles reposen a la capella de la Mare de Déu de Montserrat de la Seu Nova de Lleida. Vaig rebre de les seves mans l'ordenació de prevere l'any 1969. Vaig cooperar amb ell al llarg de 30 anys, en els diversos projectes de renovació diocesana en la perspectiva del Concili Vaticà II. Hem compartit una bona amistat al llarg dels darrers 15 anys. Em va acomiadar, poc abans del seu traspàs, en una visita que li vaig fer, amb una rialla serena i amb un «a-Déu-siau», fet amb la seva mà dreta.

Voldria destacar que en la seva vida hi va haver tres actituds bàsiques: la humilitat, el treball incansable i l'opció decidida per la renovació del Concili Vaticà II.

La humilitat a la qual em refereixo no és aquella escenogràfica en la qual hom es presenta als altres com un ésser humil. La humilitat a la qual em refereixo és aquella altra, en la qual hom toca de peus a terra (*humus*) i afronta els fets amb la consciència de la limitació personal i, també, de la pobresa de l'entorn social i eclesial que vivim. És en aquest *humus*, font de dubtes, que cal situar un dels

moments més dolorosos de la seva vida, quan es va produir la segregació del bisbat de Lleida, en el qual dues cultures havíem conviscut en la fe al llarg de set segles. En la divisió de la diòcesi, el bisbe Ramon va ésser vençut, que no pas convençut.

La segona actitud del treball incansable es va fer palesa en els diversos projectes diocesans renovadors engegats al llarg del seu pontificat. La Setmana de Pastoral acompanyada pel canonge Boulard (1971), la Setmana d'Evangelització (1986) i la implicació en el Concili Provincial Tarraconense (1995) són tres dispositives de la renovació de la diòcesi. Un dels fruits més importants del darrer període fou la creació de l'Institut de Recerca i Estudis Religiosos de Lleida-IREL (1991), que es va transformar en un Institut Superior l'any 1996.

La tercera actitud fou la fidelitat a la renovació promoguda pel Concili Vaticà II. El bisbat de Lleida, en l'actualitat, disposa d'un laicat de qualitat, gràcies al treball constant i callat desenvolupat al llarg dels darrers 40 anys. Aquest esperit de fidelitat al Concili Vaticà II i al Concili Tarraconense es manté viu en l'actualitat en el projecte pastoral del bisbe Joan Piris de fer les coses «Entre tots i per al bé de tothom».

Que el bisbe Ramon Malla i Call reposi en pau, en la tendresa del Crist Ressuscitat.

Lleida

Centenari del màrtir Francesc Castelló i Aleu

L'11 de març de 2001 va ser beatificat per Joan Pau II

P. Josep-Miquel Bausset
Monjo de
Montserrat

El 19 d'abril va fer 100 anys del naixement a Alacant de Francesc Castelló i Aleu, un jove que al llarg de la seva curta vida va viure la seva fe amb valentia. El matrimoni Castelló Aleu vivia a Lleida, però per raó del treball del pare la família es traslladà a Alacant, on fa 100 anys va néixer el petit Francesc, al carrer Viriat, 1, als peus del castell de Santa Bàrbara d'aquesta ciutat. El noi, que era el tercer fill del matrimoni, va ser batejat a la basílica de Santa Maria d'Alacant, on hi ha actualment una placa que recorda aquest esdeveniment. Quan morí el seu pare, el juny del 1914, la mare i els tres fills tornaren a Lleida, d'on eren originaris.

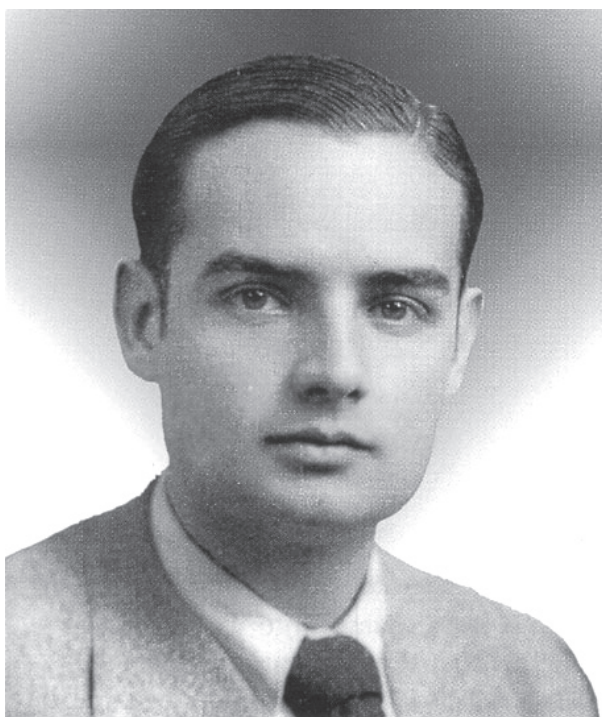
A la mort de la mare, el 1929, Francesc i les seves dues germanes van ser acollits per la germana del pare. Amb l'ajuda d'una beca, Francesc va estudiar a l'Institut Químic de Sarrià, i va acabar la llicenciatura a Oviedo, amb només 20 anys d'edat. Francesc col·laborà amb la Congregació Mariana i en tasques apostòliques en el patronat obrer del barri de la Sagrada Família de Barcelona. Amb el títol de químic, Francesc va començar a treballar a la casa Cros. El jove va començar a sortir amb Mariona Pelegrí, de qui es va enamorar.

L'1 de juliol de 1936 Francesc es va incorporar a l'exèrcit i va ser detingut el 21 de juliol del mateix any 1936. Va ser empresonat a la Seu Vella de Lleida, convertida en presó. El 29 de setembre va comparèixer davant el tribunal popular, que l'acusà de feixis-

ta, cosa que Francesc va negar rotundament. Però en ser acusat de catòlic, el jove va respondre: «Sí, sóc catòlic!» En oferir-li la llibertat si renunciava a la fe, Francesc no va voler apostatar. Va morir el 29 de setembre d'aquell mateix any, donant testimoni de Crist.

Com diu sant Pere Crisòleg en un dels seus sermons, «els màrtirs naixen en morir», i ja que «la seva fi significa el principi, en matar-los se'ls donà la vida i ara brillen en el cel, quan els homes pensaven haver-los suprimit de la terra». Abans de morir, Francesc Castelló escrigué tres cartes, una a la seva promesa, una altra a les seves germanes i a la seva tia, i l'última al P. Román Galán, jesuïta. Als tres textos de Francesc ressona la seva alegria en poder ser testimoni de fe. Així ho canten els goigs dedicats al beat Francesc Castelló: «Veus el cel que ja t'espera i en aquell últim moment, escriuràs el que delera el teu cor i el pensament: pau i amor perns de palanca, entre tu i els qui has volgut.»

A la carta a Mariona Pelegrí, la seva promesa, Francesc Castelló escrivia: «Una alegria interna, intensa, forta, m'envaeix. Tot estic envoltat d'idees alegres com un pressentiment de la Glòria.» També a la carta a les seves germanes hi ha la pau i la serenor de Francesc, que naixien de la seva fe en Crist: «Acaben de llegir-me la pena de mort i mai he estat més tranquil que

En el centenari del seu naixement, els valencians i els catalans tenim en Francesc Castelló un model de vida cristiana

ara. Tinc la seguretat que aquesta nit estaré amb els meus pares al cel, allí vos esperaré a vosaltres. No vull de cap manera que ploreu.»

Finalment a la carta al P. Román Galán, Francesc li expressava la confiança en Déu davant la seua mort imminent: *Le escribo estas letras estando conde-*

nado a muerte y faltando unas horas para ser fusilado. Estoy tranquilo y contento. Espero poder estar en la gloria dentro de poco rato.

Francesc Castelló va ser un autèntic màrtir de Crist, ja que com diu sant Ambrós al seu comentari al salm 118, «és anomenat màrtir el qui suporta injustament els turments de les persecucions, perquè no ha robat, no ha fet violència a ningú, no ha fet res contra la llei. És atacat com a culpable, quan és digne de lloança». De fet, quan Francesc va ser acusat de feixista, ell ho va negar. Però quan fou acusat de cristià, donà públic testimoni de la seva fe.

L'11 de març de 2001 Joan Pau II va beatificar el màrtir, un jove que visqué estimant, i morí perdonant, com canten uns Goigs: «El martiri t'asserena,/ i amb la força dels teus cants,/ abastaves la carena/ on el Crist congrega els sants./ Ara al cor no poses tanca,/ vetllant el món esmaperdut.»

La ciutat d'Alacant ha dedicat un carrer al beat Francesc Castelló al barri de Sant Gabriel, a prop de la parròquia que porta el seu nom. I els dies 1, 2 i 3 de maig la parròquia de Sant Pere de Lleida peregrina a Alacant.

Montserrat sempre ha tingut un vincle especial amb el màrtir Francesc Castelló, ja que un monjo nostre, el P. Romuald Díaz, va ser el biògraf i el vicepostulador de la causa de beatificació. Per altra part, el monjo Odiló Planàs va ser l'autor de la música dels Goigs del màrtir i el monjo Oriol Diví va ser qui va dibuixar aquests Goigs. En el centenari del seu naixement, els valencians i els catalans tenim en Francesc Castelló un jove que va confiar plenament en Déu, un model de vida cristiana i un exemple de fortaleza davant les dificultats.

Jordi Curcó / Lleida

Un senzill i emotiu acte, celebrat a les dotze del migdia del Dissabte Sant al cementiri de Lleida, commemorà el centenari del naixement del beat Francesc Castelló. Davant la fossa comuna on reposen les despulles i on hi ha una placa que en dóna testimoni, un nombrós grup de persones, convocades per la Comissió Pro Canonització de Francesc Castelló, va homenatjar el jove màrtir. L'acte es va iniciar amb una ofrena de flors, de la qual sobresortia un centre floral confeccionat amb cent clavells vermells, el color simbòlic del martiri, enviat a Lleida per la germana del beat Maria Castelló, resident a Saragossa.

Després de llegir diversos textos referents a la mare del beat, Teresa Aleu, i en el moment sublim del martiri, el vicepostulador de la causa de canonització, Mn. Gerard Soler, va recordar: «Avui, si hagués estat viu, el beat Francesc hauria complert 100 anys, però va morir màrtir als 22

Ofrena de 100 clavells vermells

Jordi Curcó

i des d'aquella edat tenim en ell un sant.» Mn. Joan Ramon Ezquerra, director del secretariat per a les Causes dels Sants, va explicar que a la fossa comuna on reposen les despulles del beat Francesc també hi ha les de 14 màrtirs beatificats el 14 d'octubre de 2013 a Tarragona; entre les quals les del bisbe màrtir Salvi Huix, religiosos carmelites i mercedaris, germans i preveres. Mn. Ezquerra ha anunciat que el 4 de maig serà col·locada i inaugurada una placa, a la vora de la del beat Francesc Castelló, per recordar i homenatjar aquests nous beats.

L'emotiu acte clougué amb la veneració d'una relíquia del beat Francesc Castelló, continguda en una caixa reliquiari que juntament amb les relíquies del bisbe Salvi Huix i de Mn. Josep Nadal, fill de Bell-lloc d'Urgell, serà traslladada a Roma, per ser dipositada a l'església de Sant Bartomeu, a l'illa Tiberina, on la Comunitat de Sant'Egidio té cura d'un santuari ecumènic en memòria dels màrtirs del segle XX.

Barcelona

Violència sexual contra les dones immigrants

Cristianisme i Justícia analitza les dificultats en les migracions i la situació a Espanya

Joan Piñol
Barcelona

Se'l coneix com «la Bèstia». És el tren que recorre Mèxic de nord a sud. Al sostre dels vagons hi pugen homes, dones i nens per fugir de la misèria i arribar a la frontera amb els Estats Units. Al llarg d'un trajecte de 2.600 quilòmetres s'hi troben gairebé tots els horrors de la humanitat: violacions, segrestos, assassinats, baralles, droga i bandes organitzades.

Mentre milers de migrants creuen Mèxic jugant-se la pell, a l'altra punta del món les condicions dels immigrants també són difícils. A Ourense, una noia d'origen rus de 52 anys va ser agredida sexualment per dos encaputxats el març del 2013. Portava sis anys vivint a Espanya i estava casada amb un espanyol però encara no tenia els papers en ordre. Va haver d'anar a l'hospital perquè l'agressió li havia provocat una ferida i sagnava copiosament. Poc després li va arribar una factura de 893 euros perquè l'atenció sanitària ja no cobreix els immigrants sense papers. Quan va denunciar la violació a la policia no la van creure i van imputar-li un delictes de fals testimoni. A més, uns dies després va ser detinguda per la policia i enviada al CIE (centre d'internament d'estrangers) de Madrid per tal de ser retornada al seu país. Finalment, gràcies a la Fundació Aspacia, va ser alliberada i la seva violació està sent investigada.

Aquestes dues històries tenen un nexe en comú: dones que emigren i que pateixen violència física i sexual. Migració i violència sexual són fenòmens estretament lligats. Aquest és el tema d'anàlisi del quadern de Cristianisme i Justícia *Atrapades als llimbs: dones, migracions i violència sexual*, escrit per la periodista Sònia Herrera. Aquest estudi va ser presentat a Barcelona el divendres 4 d'abril a la seu de la Fundació Migra Studium que impulsen els Jesuïtes. Aquest quadern pretén treure a la llum «una realitat que sovint queda amagada», en paraules del jesuïta Quim Pons.

La situació a Mèxic

«Dins la dificultat del procés migratori, les dones tenen un major grau de perill», explicava Pons. Herrera va explicar-ho en una dada: 6 de cada 10 dones que emigren pateixen violència sexual. El procés migratori comporta creuar una frontera i, en aquest punt, rau precisament el major perill. «Les fronteres són llocs d'alta violència i moltes dones queden en una situació complicada, no poden arribar al lloc on volen però tampoc poden tornar al

seu país d'origen», explica l'autora. La situació és tan dramàtica i, alhora, tan notòria que les dones ja assumeixen que seran violades. «Hi ha el que es coneix com a "injecció antimèxic" que és un anticonceptiu de tres mesos de duració que les emigrants es posen quan es preparen per creuar Mèxic.» Les situacions més dures es produeixen a Mèxic però també a Colòmbia i a la frontera entre Haití i la República Dominicana.

El mite del paradís europeu

Mentre milers de dones fugen del seu país buscant gaudir del somni americà o del somni europeu, als països que reben aquestes migrants la situació no és tampoc paradisiàcia. «Quin panorama es troben moltes d'elles quan arriben a la vella Europa!», s'exclama Herrera. Per explicar-ho, durant la presentació del quadern va parlar Bàrbara Tardón, responsable de Sensibilització Social de la Fundació Aspacia que treballa amb víctimes de violència sexual. Aquesta entitat va publicar el novembre passat un informe amb un títol ben explícit: «Violades i expulsades.» En aquest estudi hi apareix el testimoni de l'Olga (un nom fictici per protegir la seva identitat), la russa que va ser víctima de la violació a què ens referíem a l'inici.

La realitat a Espanya és molt difícil per a les dones immigrants. Impunitat, desprotecció, manca d'ajuda, poca visibilitat social. Aquests són alguns dels principals obstacles que va denunciar Tardón. Cal remarcar que no hi ha una problemàtica específica per a les dones immigrants. «No pel fet de ser

«Dins la dificultat del procés migratori, les dones tenen un major grau de perill»

«No tenen accés a la sanitat gratuïta, la policia tendeix a pensar que menteixen per aconseguir els papers»

immigrant tens més dificultats però sí que tindràs molts més problemes per exercir els teus drets», explica Tardón. Les dificultats són essencialment estructurals. Els immigrants en situació irregular estan exclosos de la sanitat pública en virtut d'un decret del govern espanyol de l'abril del 2012. «L'atenció sanitària és vital en casos de violència sexual per detectar-la i solucionar-la», es lamenta Tardón. A més, la llei del 2004 de violència de gènere només contempla la protecció a les dones espanyoles dins la parella i fa que quedin desprotegides les dones en situació irregular. A part, la llei d'estrangeria determina l'expulsió de tots aquells immigrants que no tinguin papers. Això provoca que moltes víctimes de violència sexual no denunciïn per por d'acabar en un CIE o expulsades. «Preval la sanció per sobre de la protecció a la víctima d'una agressió sexual», es lamenta Tardón.

L'activista social d'Aspacia arriba a la conclusió que l'Estat espanyol «s'acarnissa amb les dones immi-

grants». La impunitat de les immigrants no ve del fet que siguin una víctima fàcil sinó que el sistema no les protegeix. No tenen accés a la sanitat gratuïta, la policia tendeix a considerar que menteixen per aconseguir els papers, molts cops són expulsades quan denuncien, no coneixen els seus drets o bé són víctimes de l'incompliment generalitzat de les lleis per part de les autoritats. «L'Estat incompleix normatives europees i tractats internacionals però fins i tot se salta els seus propis protocols en casos de violència sexual i els reglaments que estan aprovats», es queixa Tardón.

Treballar amb aquestes dones que han estat agredides deixa una empremta inesborrable. «Aquest quadern que presentem és resultat d'un moti interior de l'autora davant d'aquestes històries de patiment», explicava a l'acte el pare Quim Pons. Per la seva part, Bàrbara Tardón va explicar que atén personalment moltes de les víctimes i que el seu testimoni és impactant. «Tanmateix, el que més m'afecta és la indiferència de la policia i les autoritats al llarg de tot el procés, això és molt més dur que la violència en ella mateixa», conclou.

L'Església no és aliena a aquests drames. Tal com diu el papa Francesc, els catòlics són presents a les fronteres de la humanitat. A Mèxic, el capellà Alejandro Solalinde fa dècades que ajuda els immigrants. L'any 2007 va fundar l'alberg Germans en el Camí, que es dedica a donar allotjament i ajuda als migrants que travessen el país. Alhora, el pare Solalinde, s'ha destacat per denunciar tots els abusos que cometen les autoritats, el govern i la policia. Diverses organitzacions criminals i paramilitars el van amenaçar el maig del 2012 i va haver d'exiliar-se del país durant dos mesos. Fins al 2012, dirigia la Pastoral de Migracions de la Conferència Episcopal Mexicana.

El pare Solalinde sempre reclama als poders que l'educació s'esforci per remarcar la igualtat, que els immigrants siguin protegits i que s'habilitin mecanismes per denunciar els abusos. L'autora del quadern, Sònia Herrera, fa unes reclamacions similars. «Encara que soni utòpic veient la situació actual, cal demanar tot això perquè es tracta de justícia», explica. Per la seva part, l'activista social, Bàrbara Tardón, va reconèixer que la violència contra les dones no només és una de les fronteres de la humanitat, un lloc on el mal actua en la concepció del papa Francesc; va anar més enllà encara: «La situació de les dones immigrants davant les agressions sexuals és la clau de la nostra societat.»

ROMIATGE A MONTSERRAT

31 de maig de 2014

POLÒNIA

Del 12 al 19 de maig

Ruta de Joan Pau II

ETIÒPIA

Del 18 al 30 d'agost

Tribus i cristians del sud

NORUEGA

Del 6 al 13 de juliol

La ruta de Nidaros

CUBA

Del 7 al 18
d'octubre

Santuari de
la Verge de
la Caritat del
Cobre i ruta
cultural en
homenatge
als indians

ARMÈNIA

Del 5 al 16 d'agost

Un poble marcat per la fe

9-16 JUNY — **SICÍLIA i MALTA**

La magna Catalonia

17-24 JUNY — **PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA**

2a Quinzena SETEMBRE — **NEPAL**

26 NOVENBRE-3 DESEMBRE —
PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA

«El cristianisme és la nostra taula de salvació»

Josep Miró, autor de «La sociedad desvinculada» (Ed. Stella Maris)

Samuel Gutiérrez

La política, tal com s'entén i es practica avui, no resol els grans problemes de la societat. És la hipòtesi que sosté des de fa anys Josep Miró i Ardèvol, president d'E-cristians i conseller de la Generalitat entre el 1984 i el 1989. Actualment és també el director de l'Institut d'Estudis del Capital Social i membre del Pontifici Consell per als Laics. Al llibre *La sociedad desvinculada*, Miró s'endinsa en les causes profundes d'una crisi que va molt més enllà de l'economia. Europa és al caire del precipici i només pot salvar-se si recupera les arrels que l'han fet gran.

S'ha parlat molt de la crisi en els darrers anys. En el seu últim llibre vostè proposa una aproximació cap a les raons més profundes, cap a les causes morals de la crisi. La tesi que defensa és la d'una «societat desvinculada». En què consisteix exactament aquesta desvinculació?

La societat desvinculada és aquella societat en què el bé, inclòs per tant el bé comú, s'ha transformat en una simple preferència individual, que al seu torn exigeix el reconeixement social, de lleis que la sostinguin. És una cultura on proliferen els «drets» i desapareixen els «deures», perquè és també la societat on la llibertat ha quedat reduïda a la possibilitat d'escollir com en un supermercat, sense considerar el valor de la tria.

La cultura de la desvinculació, avui hegemònica, sosté que l'única forma d'aconseguir la realització personal és mitjançant la satisfacció del desig, i cap límit o compromís amb una altra persona, institució, cultura o religió no ha d'impedir-ho. I si ho fa ha de ser apartada, o modificada. L'imperi del desig significa la liquidació de la responsabilitat, perquè la llibertat es desvincula de les conseqüències dels seus actes.

Com ha arribat a aquesta conclusió?

La meua feina es basa en l'observació de la realitat; en els seus fets i ideologia, i en la concordança entre molts diagnòstics que conflueixen cap al mateix sentit però que encara no havien estat considerats de manera sistemàtica a partir d'un model explicatiu. La llista d'autors que manejo en el llibre és un indicador no exhaustiu d'aquesta concordança.

Al llarg del llibre el seu diagnòstic és sever. Tan gran és la magnitud de la tragèdia?

Si el bé és només una preferència individual, les relacions deixen de ser humanes, i la societat és incapaç d'atendre els seus problemes i necessitats. És «la societat de l'anomia». Ja el 1984 MacIntyre va escriure sobre això des de la destrucció de la virtut (Tras la Virtud). Les coses han empitjorat des d'aleshores.

Què entén vostè per «vincle»?

La manifestació humana del vincle és l'amor en totes les seves manifestacions. És a dir, l'acte basat en el fet de donar, o si més no en la reciprocitat,

perquè en tots dos trobem la realització humana. I allà on l'amor no hi arriba, hi arriba l'altra expressió del vincle, que és el deure, que exigeix l'existència d'una tradició moral que el faci possible, i per tant una comunitat que el transmeti.

La imatge que presenta del Títanic és evocadora, i alhora alarmant. I si no hi hagués manera d'evitar el desastre?

El temps futur no cal. És una evidència que Europa, que és l'empori de la cultura desvinculada, està en crisi, sense capacitat de creure en el seu futur. S'afirma, amb una acceptació generalitzada, que els nostres fills i néts viuran pitjor que nosaltres. Bé, aquesta és només una idea europea. Un asiàtic, un africà o un llatinoamericà no pensa tal cosa. Però continuem pendents del so dels violins, i no de com escora la nau. Per això, el preludi del llibre s'obre amb Lluc 12,56: «Hipòcrites! Vosaltres sabeu entendre l'aspecte de la terra i del cel, i no sabeu entendre en quin temps esteu vivint?»

Suposo que hi ha bots salvavides... Com recuperar el vincle?

Només és factible si som capaços de reconstruir un marc de raó objectiva per al nostre temps a partir de la nostra tradició i fonts culturals, dins del qual cobri altre cop sentit l'amor entès en

«La societat desvinculada és aquella societat en què el bé s'ha transformat en una simple preferència individual»

totes les seves dimensions i el compromís. Cal recuperar una raó objectiva que torni a donar sentit a les nostres vides en relació amb una realitat més gran que nosaltres mateixos. Una raó objectiva que sigui capaç d'educar en la virtut, és a dir, en les pràctiques que fan possible la vida realitzada en el bé, que alhora exigeix una idea clara de en què consisteix tal realització. En aquesta dinàmica històrica és bàsica la construcció i reconstrucció de la comunitat, i l'existència d'un subjecte històric capaç de promoure-la. Es tracta d'una transformació cultural, econòmica, social i política; un començar de nou. No és la primera vegada de tal necessitat, espero que tornem a ser-ne capaços.

Traduït al llenguatge del papa

Francesc, vincle podria ser sinònim de proximitat, de trobada?

La trobada és una condició necessària però no suficient. És necessari que el seu impuls i resultat sorgeixin del sentit de l'amor i de complir amb el que ha de ser. La trobada sense donació o reciprocitat pot quedar en la indiferència o topada.

Les conseqüències de la crisi les veiem i les notem cada dia. Per a vostè, però, els autèntics «estralls» encara no els hem conegut ni n'hem pres consciència.

La característica del nostre temps és la incapacitat de resoldre les crisis que es cronifiquen i es ramifiquen. La darrera —ara econòmica i política— fa oblidar les anteriors, però continuen vives: la crisi moral (arrel de l'última crisi econòmica), la demogràfica, l'ambiental, l'emergència educativa i la ruptura de la solidaritat generacional. I en vénen de noves, com el risc de l'anomenat «estancament secular», el risc que per primer cop l'actual canvi tecnològic destrueixi més ocupació de la que crea, el desequilibri de població entre el món musulmà i Europa, les combinacions entre biotecnologia i mercat... Són nous riscos que s'afegeixen als anteriors, sense cap criteri social de com abordar-los.

Una anàlisi tan rigorosa de la crisi actual podria enfonsar-nos en el desànim i el pessimisme.

El diagnòstic és el que és. Després, la reacció del sentiment la posa cadascú. Personalment opino que quan les coses estan tan malament el pessimisme és un luxe que no ens podem permetre.

Per això el llibre es tanca amb un brot d'esperança: «Un nou començament.» Si els models polítics de la nostra cultura estan esgotats, quina sortida tenim?

En la línia del que ja he anat assenyalant, seria necessària una nova política basada en la cooperació i la reciprocitat, així com una vida pública adreçada a la consecució del bé comú i a la construcció de l'amistat civil, en què la política s'entengui com l'exercici de les virtuts personals. Són idees-força sobre les quals aixecar el nou model: la construcció de la societat de l'harmonia.

Quin paper pot i ha de fer el cristianisme en el repte de la reconstrucció?

Ras i curt: l'Església catòlica, l'ortodoxa, les confessions reformades no afectades per la cultura de desvinculació, són l'únic subjecte històric capaç d'impulsar la transformació necessària, perquè són les úniques organitzacions molt grans que mantenen viva una raó objectiva i un sentit clar del significat i importància de la virtut. El cristianisme és la nostra taula de salvació. La necessitat històrica hi condueix; la qüestió és si el cristianisme està en condicions d'abordar aquesta tasca de salvació en un doble sentit; el que li és propi i el més material. Ja ho va fer després de la caiguda de l'imperi romà, i va ser decisiu per al darrer renaixement europeu després de la II Guerra Mundial. Si tingués confiança en si mateix i consciència de tot el seu potencial ho faria.

El Museu Episcopal de Vic acull una nova obra mestra gòtica

Els experts n'atribueixen l'autoria al Mestre de Cervera

Redacció

Vic

El Museu Episcopal de Vic (MEV) exhibeix des del 27 de març passat una nova incorporació a la seva col·lecció permanent: un compartiment d'un retaule gòtic atribuït, segons els conservadors del MEV, al Mestre de Cervera. L'obra, que s'exhibeix a la sala 11, és una cessió en dipòsit d'un fons privat i estarà al MEV durant vuit anys. L'obra es va instal·lar el dilluns 24 de març i tres dies després es va presentar als integrants del Cercle del Museu.

Conjuntament amb aquesta taula també se n'ha cedit un altre de l'escena del Calvari, que, amb l'Epifania, formaria part d'un mateix retaule, segons l'opinió dels conservadors. Aquesta segona obra estarà, per ara, a les galeries d'estudi i, posteriorment, s'incorporarà a la col·lecció permanent. Els conservadors desconeixen quina estructura tindria aquest retaule ni on hauria estat ubicat.

La taula del retaule amb l'Epifania és una pintura al tremp sobre fusta que mostra una visió tardogòtica de l'escena de l'adoració dels mags. S'hi poden veure els mags davant de la Mare de Déu amb el Nen, sota la mirada de sant Josep; al fons, a través d'una finestra de l'establa, es veuen el bou i la mula amb un paisatge de fons, dominat per l'estel lluminós. Els conservadors del MEV creuen que, per l'estil, l'obra estaria feta pel Mestre de Cervera, un pintor actiu a la darrerïa del segle XV i del qual al MEV s'exhibeixen algunes de les obres més importants, com ara el *Retaule de sant Miquel*, de Cervera (1494).

Tot i l'actual context de crisi, el MEV ha utilitzat diferents vies i canals per anar incorporant obres medievals de gran interès a la seva col·lecció. El juliol de l'any passat ja es va incorporar un tríptic gòtic de l'escola mallorquina, que ha estat cedit per un fons privat i que s'exposarà al museu fins a l'any 2019.

Valor excepcional

El Museu Episcopal de Vic és un dels museus d'art de referència de Catalunya. Va ser inaugurat pel bisbe Josep Morgades l'any 1891, tot recollint l'esforç realitzat per un grup d'intel·lectuals i clergues de Vic de l'època de la Renaixença per recuperar el patrimoni artístic català.

Conserva una de les millors col·leccions d'art medieval del món amb obres mestres de pintura i escultura del romànic i del gòtic català. Les col·leccions d'orfebreria, teixit, forja, vidre i ceràmica ofereixen un complet recorregut per la història de

l'art litúrgic i de les arts decoratives a Catalunya. Aquest fons, de valor excepcional, s'exhibeix des del 18 de maig del 2002 en un edifici contemporani situat al costat de la catedral, en ple centre històric de Vic.

EL MEV té com a objectiu fonamental dur a terme diferents accions per conservar, estudiar, documentar, exhibir i difondre els fons que integren les seves col·leccions per tal de contribuir a la salvaguarda del patrimoni cultural. Posa un èmfasi especial en la conservació, la investigació i la difusió del seu fons amb programes i activitats dirigits a involucrar tot tipus de públic.

Més informació: Museu Episcopal de Vic, plaça Bisbe Oliba, 3 - 08500 Vic, tel. 938 869 360, www.museuepiscopalvic.com.

«Es tracta d'una pintura al tremp sobre fusta que mostra una visió tardogòtica de l'escena de l'adoració dels mags»

Campanars

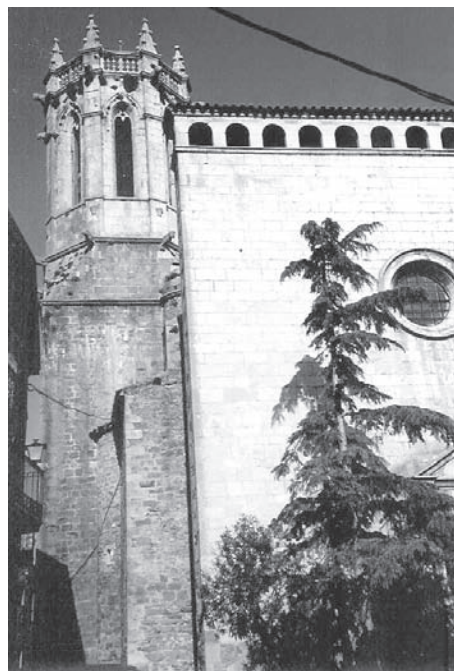
La Pera

L'església parroquial de Sant Isidor de la Pera fou aixecada entre els segles XVI i XVII en un estil gòtic tardà i amb moltes aportacions del Renaixement. La seva única nau de tres trams queda coberta amb una volta de creueria; la façana ja és plenament renaixentista. Té murs de carreus ben escairats de pedra calcària blanquinosa disposats en filades regulars al frontis i matusers rogencs als murs laterals.

Les seves dimensions són modestes: prop de vint-i-tres metres de llargada i nou d'amplada. L'entrada rectangular oberta al frontis encarat a ponent queda situada en una posició alta respecte del nivell de la plaça del poble; la separació queda salvada per una bonica graderia. Un gran òcul motllurat es troba a mitja alçada i el coronament el forma una galeria de bonics finestrals en arc rebaixat que permeten ventilar el terrabastall.

Construcció notable

El campanar, acabat el 1699, té un primer cos de planta quadrada; una motllura el separa d'un segon

d'alçada. Tot ell, elegant i ben aixecat, és una mostra de l'arquitectura del moment que es pot veure en altres temples de la zona, també si fa no fa de la mateixa època. Són una joia del nostre patrimoni artístic religiós. Cal adonar-nos que l'hem de conservar en bon estat.

Delfí Dalmau i Argemir

cos vuitavat que acull la cel·la. Per sobre hi ha un terrat amb barana de balustres i pinacles als angles. La cel·la, coberta per una volta de creueria, té un finestrall d'arc apuntat i calat a cada cara; unes pilastres als caires mostren unes gàrgoles al damunt. A la seva base, una motllura composta també està dotada de gàrgoles, una a cada angle. Per tot plegat, resulta un campanar notable.

Per l'interior hi puja una escala de cargol de pedra picada fins a la cel·la; per arribar al terrat, una altra escala de cargol estreta s'enfila entre finestrals per l'interior d'un dels pilars.

Es troba proper a l'absis polygonal i adossat al mur de tramuntana damunt d'una capella lateral de la qual en part sobresurt. Arriba a prop de trenta metres

Una invitació constant a l'experimentació

Presentat el llibre «Hortalisses i flors remeieres. Les herbes santes dels caputxins»

Marta Palau
Barcelona

El dilluns 24 de març a la Casa Orlandai de Barcelona, al barri de Sarrià, va tenir lloc la presentació de llibre *Hortalisses i flors remeieres. Les herbes santes dels caputxins*, de fra Valentí Serra publicat per Editorial Mediterrània.

Poc abans s'havia inaugurat l'Espai Gardenyes, un hort comunitari obert als veïns. Tot passejant per l'hort, fra Valentí va anar explicant les diferents espècies d'herbes i hortalisses que s'hi conreen. La visita va acabar amb el tast d'una infusió, preparada pel mateix frare, que va fer fruir els assistents.

Va obrir l'acte l'historiador i assa-gista Jesús Mestre, tot indicant que el llibre recull la llarga tradició i ex-periència dels frares caputxins en el conreu dels seus horts. Seguidament, va presentar els membres de la taula: Mònica Estruch, Josep Manyà i fra Valentí Serra.

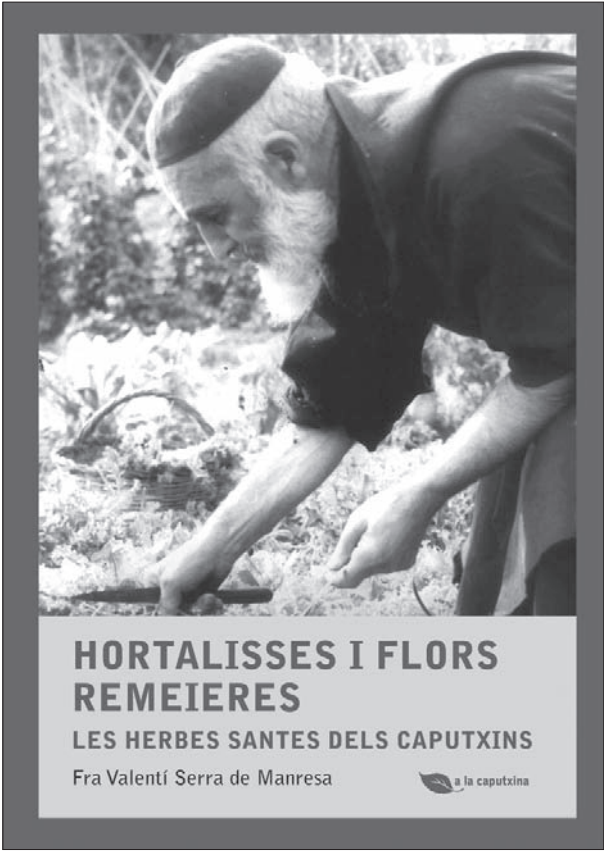
Mònica Estruch, directora d'Editorial Mediterrània, va lloar A la Caputxina, la col·lecció a la qual pertany aquest volum i dos més del mateix autor. Va assenyalar que és una col·lecció molt arrelada a la terra i divulgadora del patrimoni humà, popular i religiós dels caputxins catalans. Va explicar també l'estructura del llibre, que comença per una sèrie de definicions i tractament de les hortalisses i flors remeieres, seguit per un glossari que situa cadascuna de les plantes i, finalment, una explicació de les seves propietats i aplicacions.

Múltiples lectures

Per la seva banda, Josep Manyà, professor d'art de natura de l'Escola Massana, va començar la seva interven-ció compartint la sensació que va expe-rimentar en llegir la publicació, ja que es tracta d'un exemplar no gaire gran però ple d'informació, i el va assimilar a un llapis de memòria USB, petit de forma però amb capacitat de contenir una gran quantitat d'informació.

Va indicar que aquest llibre admet múltiples lectures i es pot presentar des de diferents àmbits: el literari (amb fragments poètics i descripcions mor-fològiques precises), el botànic (des d'un punt de vista popular i també més acadèmic), l'agronòmic, el medicinal (explicita principis actius de les hor-talisses i flors tractades) i, fins i tot, el culinari. Manyà va tenir unes paraules de reconeixement per a Miquel Ylla-Català, autor del pròleg, escrit amb

«Aquest llibre admet múltiples lectures i es pot presentar des de diferents àmbits: el literari, el botànic, l'agronòmic, el medicinal i el culinari»

belles paraules i des d'un punt de vista franciscà d'estima i cura de la terra.

També va afirmar que els frares ca-putxins, amb la seva acció continuada, han estat uns dels precedents del que avui anomenem «horts urbans» i va dir que aquest volum és una invitació constant a l'experimentació, a posar en pràctica allò que s'hi diu. El professor va fer un repàs dels capítols del llibre, tot llegint alguns fragments seleccionats. Per finalitzar la seva intervenció, i per contextualitzar el moment en què ha sorgit aquesta publicació, va projec-tar diferents imatges d'horts urbans i va citar Guillem Ferrer, dissenyador i ecologista mallorquí, autor de la frase: «Avui, el més revolucionari és fer un hort.»

Gest fratern

En la darrera intervenció, fra Va-lentí Serra, autor del llibre, va agrair als responsables de la Casa Orlandai l'acollida rebuda per a la celebració d'aquest acte. Va tenir també paraules d'agraïment per als membres de la taula, per a Miquel Ylla-Català i el seu magnífic pròleg i per als assistents, alguns vinguts des de lluny. Fra Valentí va fer present el ministre general dels caputxins a través de la carta que aquest li havia adreçat des de Roma ara fa uns dies i en la qual li expressava que aquest llibre s'havia escrit «amb gest fratern».

L'autor va expressar que en el volum havia volgut assenyalar la dimensió remeiera, ja que moltes de les verdu-res que prenem tenen també aquesta dimensió. Finalment, va indicar que l'any 2014 és l'Any Internacional de l'Agricultura Familiar i, en aquest context de crisi que estem vivint, es torna a mirar amb interès els horts urbans i l'agricultura familiar, perquè poden ser un complement alimentari ecològic i de proximitat que ajudin al sosteniment familiar.

Secrets d'horticultura

Després de la gran acollida dels llibres *Els ca-putxins i les herbes remeieres* (quatre edicions) i *Pócimas de capuchino*, el caputxí i sacerdot fra Valentí Serra ofereix aquesta aproximació a les principals tradicions agràries desenvolupades pels hortolans caputxins, que ha espigolat i transcrit de manuscrits inèdits i d'antics tractats d'horticultura.

Els alls demanen la terra ben seca; els carbas-sons volen molt de sol i poc vent; les cebes no s'han de plantar massa fondes; el julivert no vol ser trasplantat... Aquests són alguns dels secrets dels antics hortolans caputxins que es poden trobar en el nou llibre de fra Valentí Serra de Manresa, d'Editorial Mediterrània.

CatalunyaCristiana

Subscriuiu-vos

Desitjo subscriure'm al setmanari Catalunya Cristiana durant un any (52 números)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 130€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

Forma de pagament

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat

Oficina

DC

Compte

Data (dd/mm/aa)

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
Catalunya Cristiana
(Departament de Subscripcions))
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Actualitats científiques

Què cal fer amb les aigües residuals?

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Un article aparegut a la revista *Nature* l'any passat s'ha tornat a publicar a *Investigación y Ciencia* del mes de març d'enguany. Per què aquesta repetició en una altra revista? Molt senzill: es tracta d'un tema que té molt d'interès. L'interès del pràctic; afecta la nostra vida humana. I és bo que se'n parli i s'hi faci alguna cosa. Per això és bo donar-lo a conèixer. I per això hem cregut que convenia que també nosaltres n'exposéssim un resum.

L'autora de l'article és Blanca Jiménez Cisneros, que treballa al Secretariat del Programa Hidrològic Internacional de la Unesco i a la Divisió de Ciències de l'Aigua. I diu en l'article que els responsables de la gestió hídrica al món encara no són conscients del potencial que tenen les aigües residuals (que són les que llancem després de rentar-nos o fer-ne l'ús que sigui). Com tots sabeu, molts agricultors encara les fan servir per regar. Però caldria abans fer-hi algun tractament, cosa que en algun lloc es fa (però no són gaires els que tenen ja les instal·lacions). Hi ha molts que hi tenen aprensió, per la por que transmetin malalties, i per això les menystenen.

L'autora de l'article exposa els resultats de l'enquesta que, a escala in-

Tanc de sedimentació secundària d'una planta de tractament d'aigües residuals en una zona rural.

ternacional, va fer l'equip de T. Sato de la universitat de Tottori. Estudien 181 països i es trobaren amb el resultat que només 55 tenien dades sobre els tres punts que els presentaven: origen, tractament i reutilització de les aigües residuals; 57 no tenien cap mena d'informació recollida. I en el lapse dels anys entre 2008 i 2012

només un 37%. Claríssimament a la majoria de llocs no s'han plantejat la qüestió del seu aprofitament. No es considera el valor que encara té l'aigua, per residual que sigui. Ella és també un bé renovable.

Els agricultors que en fan ús en alguns llocs han aconseguit tres (i alguns quatre) collites a l'any, mentre

que amb l'aigua de la pluja només hi ha una collita anual. Sabem que aquestes aigües són riques en nitrogen i fòsfor, a més de residus orgànics, cosa que enriqueix els terrenys i n'augmenta la productivitat. Això sol ja és raó suficient per motivar-ne la reutilització. No podem oblidar que les reserves de fòsfor mundials s'estan esgotant, i tan important com és per a la vida!

Hem de dir, a més, que la (poca) reutilització que ara se'n fa, sovint es fa de manera inadequada. Cert que els països rics en un 70% l'han tractada convenientment abans de fer-ne ús, però en els estats pobres només arriben a un 8% els que ho fan com cal. El tractament adequat avui dia, diu l'autora de l'article, es pot fer de manera bastant barata i és suficient. Això fa que fer-ho sigui, fins i tot, rendible a escala local. I hi afegim que no tan sols l'agricultura sinó

també les ciutats es poden beneficiar de l'aigua usada, si s'hi ha fet el tractament que cal. El que convé, diu l'article, és que es faci la informació pertinent per poder dissenyar la política adient per posar tot això en pràctica... I nosaltres hi afegirem: Déu faci que els governs de les nacions se'n vagin responsabilitzant!

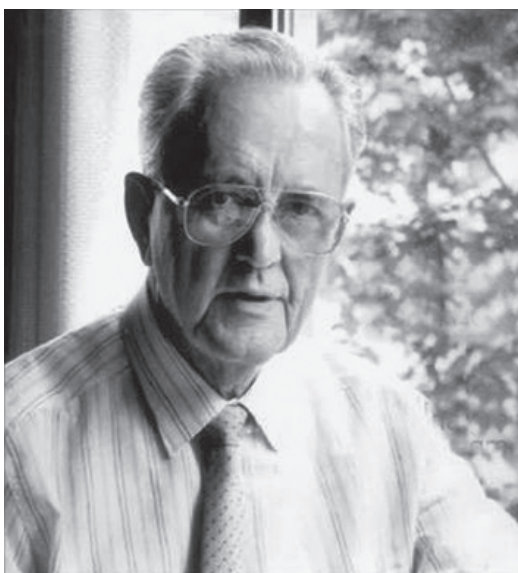
Gent de casa

Joan Solé i Margarit, activista cultural

Nascut a Gavà el 14 de maig del 1920, Joan Solé i Margarit va ser en vida allò que se'n diu un «activista cultural», poeta i lletrista de sardanes, que va iniciar la seva trajectòria com a col·laborador de revistes locals, com *L'Aramprunyà* o *El Bruguers*. Va crear una tertúlia poètica al Centre Cultural de la seva vila i va obtenir nombrosos premis i guardons en l'àmbit de la poesia.

Fou sardanista, sobretot lletrista de sardanes, moltes de dedicades a indrets, fets i poblacions del Baix Llobregat. En aquest camp també va obtenir alguns guardons, així com a intèrpret, ja que conreà el cant —coral i com a solista. Va actuar en sarsueles. Fou el fundador de la Coral Bruguers i de Niu d'Art. Va ser impulsor del Centre Cultural, on faria de mestre de català.

Autodidacte, havia començat a treballar d'infant, ajudant la seva família. Venia carbó i llenya, després fou aprenent de barber, fins que als 14 anys va entrar a la Sociedad General de Hules, de la seva població, i allà va romandre fins a la seva jubilació. Home espiritual, de convicció i tarannà altruista, Joan Solé i Margarit va ser durant molts

**Joan Pallarès-
Personat**
Historiador
jpallarespersonat
@gmail.com

anys l'ànima del tradicional romiatge de Gavà a Montserrat. A través del grup teatral La Igualtat, va muntar nombroses obres de teatre, però sobretot destacà la seva intervenció a *La Passió*.

L'any 1952, juntament amb un grapat d'amics, va crear l'entitat benèfica Art i Caritat, que organitzava festivals benèfics i recollia les ampelles de cava de Nadal per a fins socials. En dissoldre's, va encaminar-se cap a Càritas. Va ser el fundador de Càritas parroquial de Gavà i de la Fundació Nostra Senyora de Bruguers, entitat benèfica i assistencial, un tema que sempre el va moure. Va col·laborar durant cinc anys al Telèfon de l'Esperança, va ser delegat comarcal de Vida Creixent i fins i tot va participar en entitats d'invidents; fou el pioner del que ara s'anomena «llibre parlat». Era rapsode i intervenia en diversos actes i festivals, no només locals, sinó comarcals i d'arreu. Estava molt vinculat als Amics de la Sardana de Cornellà de Llobregat.

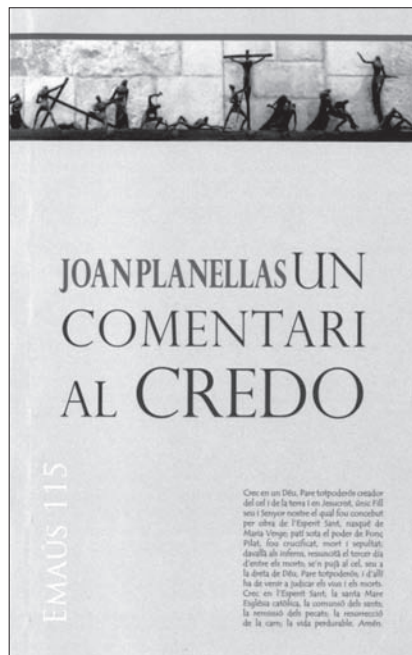
Gavà li va retre un homenatge el novembre del 2002, quan havia fet els 82 anys. Va morir a Gavà, als 91 anys, el 3 de març del 2012.

EQUIP SAN PABLO
Misal diario. Mayo 2014
Editorial San Pablo, 2014,
146 pàg.

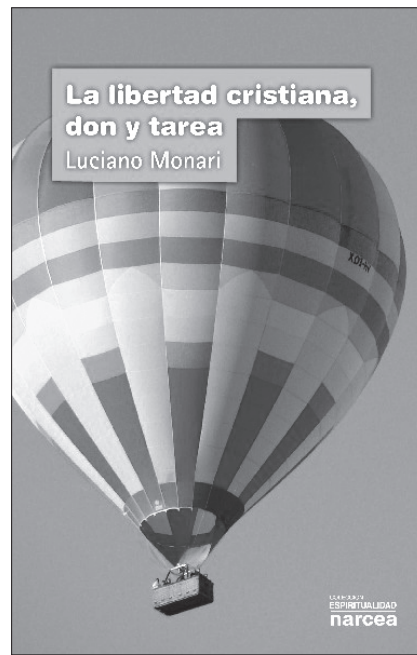
Aquest pràctic missal conté els textos de la Litúrgia de la Paraula proclamada en l'eucaristia diària durant el mes de maig de 2014. Les lectures del dia s'acompanyen d'una breu reflexió sobre l'evangelí corresponent, escrita per autors d'espiritualitat profunda i ampli coneixement bíblic, de les pregàries de la missa (col·lecta, pregària de les ofrenes i postcomunió) i de la indicació dels sants de cada dia.

JOAN PLANELLAS
Un comentari al Credo
Centre de Pastoral Litúrgica,
2014, 112 pàg.

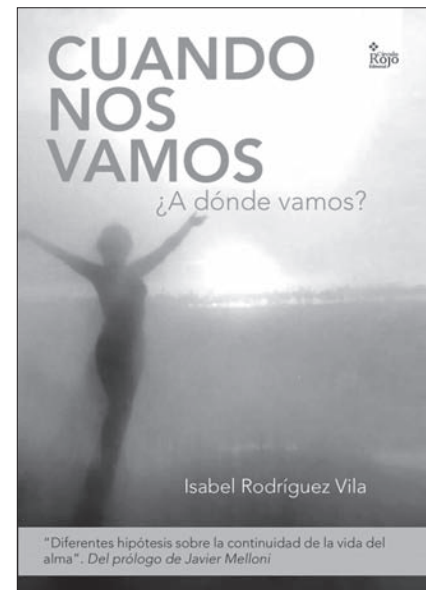
Aprofundir en la fe és una de les tasques essencials dels cristians. El Credo és el resum bàsic d'aquesta història salvadora que Déu ha dut a terme per mitjà de Jesucrist, amb la força de l'Esperit. I apropar-nos-hi amb ganes de descobrir tota la riquesa que conté ens farà ser uns cristians més sòlids i capaços de donar raó del que creiem. Aquest llibre del teòleg Joan Planellas, amb un llenguatge senzill i profund, ens ajudarà.

LUCIANO MONARI
La libertad cristiana, don y tarea
Ediciones Narcea, 2014, 88 pàg.

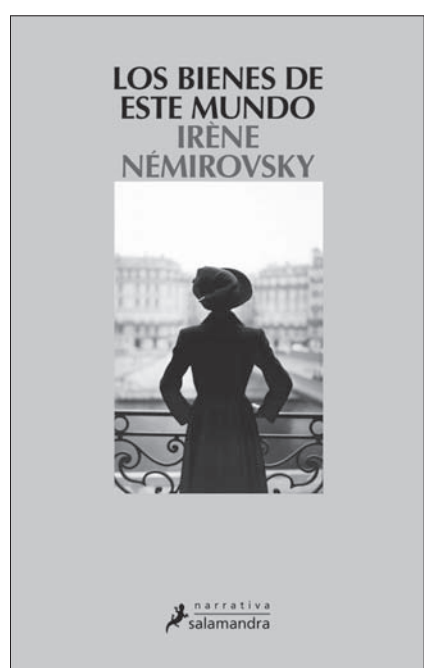
La llibertat és un dels dons més grans de l'ésser humà. És un tema de debat freqüent, la llibertat cristiana s'ha vist negada per uns i qüestionada o retallada per uns altres. El teòleg Luciano Monari ens presenta en aquest llibre les claus de la llibertat cristiana en la seva doble vessant, com a tasca a aconseguir i com a do que se'ns dona. El volum acaba amb una selecció de textos sobre la llibertat de diversos autors antics i actuals.

ISABEL RODRÍGUEZ VILA
Cuando nos vamos, ¿a dónde vamos? Editorial Círculo Rojo,
2014, 142 pàg.

Aquest llibre recorre el cicle complet de la vida. Aborda qüestions humanes (dol, pèrdua...) i espirituals: què hi ha després de la mort?, cap a on ens adreçem quan passem el llindar? L'autora comparteix les seves reflexions i certeses que neixen de la pròpia experiència. És un tractat sobre la mort que alhora és un tractat sobre la vida, que planteja diverses hipòtesis sobre la continuïtat de la vida de l'ànima.

IRÈNE NÉMIROVSKY
Los bienes de este mundo
Ediciones Salamandra, 2014,
222 pàg.

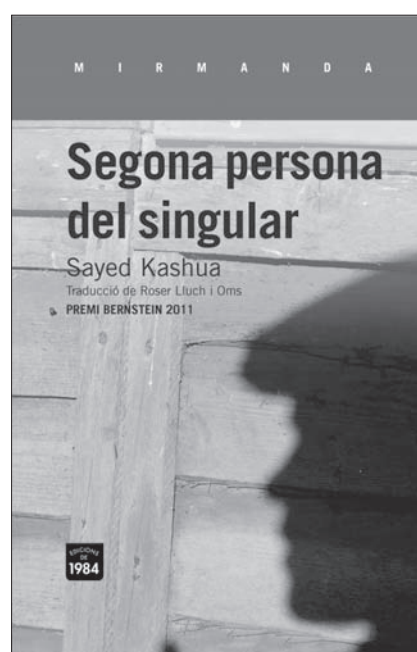
Publicada per entregues en un setmanari entre l'abril i el juny del 1941, aquesta novel·la es va editar l'any 1947, cinc anys després de l'assassinat de la seva autora a Auschwitz. Irène Némirovsky va escriure una història d'amor, dolça i al mateix temps amarga, en la qual acompanya els personatges —el jove ric Pierre Hardelot i Agnès, que pertany a la petita burgesia— amb una mirada inclement, encara que amara d'afecte i comprensió.

JOAN DE DÉU PRATS
Barkeno, Bàrcino, Barcelona
Angle Editorial, 2014, 236 pàg.

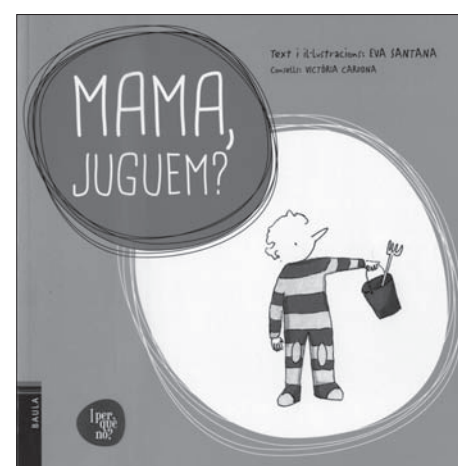
Amb un estil àgil i desenfadat, i gràcies al seu coneixement precís de tota la història de Barcelona, l'escriptor Joan de Déu Prats es remunta als temps en què la futura Ciutat Comtal era només una terra habitada per mamuts i es trobava parcialment sota les aigües. L'autor avança en el temps i selecciona els episodis més singulars de la història de la ciutat, així com les seves tradicions, fets i costums més significatius.

SAYED KASHUA
Segona persona del singular
Edicions de 1984, 2014, 318 pàg.

En la seva tercera novel·la, el periodista i guionista araboisraelià Sayed Kashua narra la vida de dos homes. Un és advocat criminalista d'èxit, àrab, disposat a forjar-se una imatge d'home culte i desinhibit; l'altre és un artista, també àrab, que exerceix de treballador social i cuidador d'un jove jueu, malalt, reduït a un estat vegetatiu. En un moment de la trama, tots dos es coneixeran i establiran una relació d'amistat.

EVA SANTANA I VICTÒRIA CARDONA
Mama, juguem?
Editorial Baula, 2014, 26 pàg.

Aquesta col·lecció de contes, titulada I Per Què No?, està basada en situacions quotidianes de qualsevol família explicades amb gran sentit de l'humor. Reflecteix escenes de convivència de grans i petits des d'una òptica desenfadada. En aquest cas, el desig d'un infant de voler jugar amb la seva mare, a càrrec de Victòria Cardona, mestra i orientadora familiar.

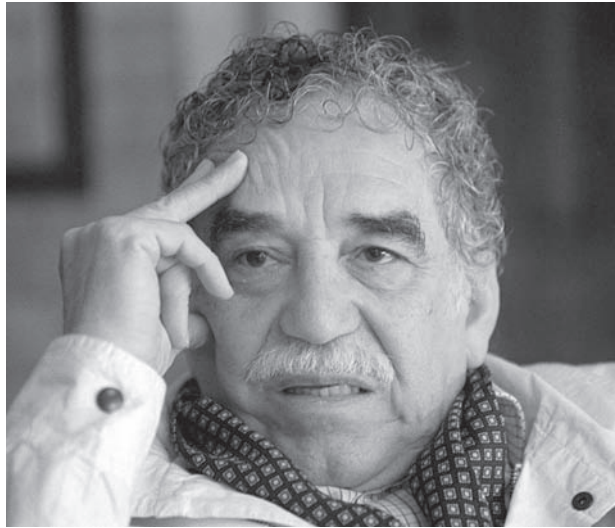
Crítica literària

Gabriel García Márquez i el seu llegat literari

L'èxit mundial de Gabriel García Márquez (1927-2014) va començar després de la publicació de *Cien años de soledad* el 1967. En una setmana ven 8.000 exemplars. La novel·la ven una edició nova cada setmana, i passa a mig milió de còpies en tres anys. Va ser traduïda a més de vint-i-quatre idiomes i va guanyar quatre premis internacionals. L'èxit com a escriptor li va arribar als quaranta anys. En aquest llibre Gabo, així el va començar a anomenar Eduardo Zalamea sotsdirector del diari *El Espectador* i ja tothom l'anomenava així afectuosament, s'inicia la influència en gran part dels novel·listes de llengua espanyola, especialment a Llatinoamèrica.

Dissenyador del realisme màgic, a les seves obres, Gabo tracta la realitat. Ens sorprèn la màgia de la seva narració. Crea un món semblant al quotidià però al mateix temps totalment diferent. Tècnicament és un realista en la presentació del que és veritable i del que és irreal. Considera que la imaginació és un instrument de l'elaboració de la realitat. Tal com ell mateix ens comenta: «A les meves novel·les no hi ha una línia que no estigui basada en la realitat.»

El seu primer conte, *La tercera resignación* (1947), inicia la publicació d'una sèrie total de 15 contes. Volia ser escriptor i novel·lista i crear una societat més justa. Per a la seva primera novel·la *La hojarasca*, va trigar anys a trobar el seu primer editor. No va cobrar ni cinc cèntims després de la publicació de la novel·la el 1955. Els temes bàsics que Gabo tracta a les seves novel·les són la solitud, Macondo, la violència

i la cultura. A *El amor en tiempos del cólera* (1985) explora la soledat de la persona, retrata la soledat de l'amor. A *La hojarasca* y a *Cien años de soledad* apareix el retrat de la ciutat de Macondo, imatge de la seva ciutat natal d'Aracataca, a Colòmbia, com una referència geogràfica on crea una ciutat imaginària. A *El coronel no tiene quien le escriba* (1961) y a *La mala hora* (1962), Gabo fa referències subtils sobre la violència. Recrea la guerra civil entre conservadors i liberals que es va prolongar cap als anys seixanta, i que va causar la mort de milers de colombians. Defineix la

violència com una imatge de la desintegració social en episodis entre sang i mort, com veiem a la seva novel·la *Crònica d'una mort anunciada* (1982).

La política també desenvolupa un paper destacat en les obres de García Márquez. Considera que es pot estendre més enllà de les institucions pròpies del poder polític. A *El otoño del patriarca* (1975), Gabo ens descriu una dictadura, en la qual el líder és corrupte i sanguinari i amb un poder tan gran que alguna vegada va preguntar quina hora era i li van contestar «la que vostè mani, general». També representa en la seva novel·la *La mala hora* la tensió política i l'opressió en un poble rural, els habitants del qual aspiren a la llibertat, però sense èxit.

D'entre els seus treballs recents destaquem el llibre de memòries, *Vivir para contarla* (2002). Comença a explicar la vida dels seus avis i els amors entre el seu pare i la seva mare a principis de segle i acabant amb els records de les seves relacions personals amb set presidents de diferents països, en un tercer volum. I la novel·la, *Memoria de mis putas tristes* (2004), on explica la història d'amor entre un home de noranta anys i la seva concubina adolescent. Aquesta obra va causar un gran escàndol a l'Iran, on es va prohibir després de 5.000 exemplars impresos i venuts.

Gabo va ser un geni, tant com a escriptor com per la seva postura política. La seva amistat amb Fidel Castro va causar molta controvèrsia en el món literari i polític. Però sens dubte és un dels grans clàssics hispans de tots els temps.

Joan Manel Gutiérrez Delgado

Llicenciat en Filosofia i Dret
horuslive@live.com

Crítica teatral

El destí tràgic dels Zhao

«L'ORFE DEL CLAN DELS ZHAO», de Ji Junxiang.
INTÈRPRETS: Pablo Derqui, Borja Espinosa, Julio Manrique, Lluís Marco, Marta Marco i Ernest Villegas.
DIRECCIÓ: Oriol Broggi.
La Perla 29.
Teatre Romea, Barcelona.
Fins a l'11 de maig.

© Bito Cels i Marina Raurell

Julio Manrique és un dels protagonistes en el paper del metge ambulant. Al fons, en penombra, Marta Marco i Lluís Marco.

Temps era temps, al regne de Jin, la nissaga dels Zhao va ser exterminada pel cap de seguretat de l'imperi amb l'assassinat de més de tres-cents membres. Som a la Xina de l'època coneguda com el període dels Regnes Combatents (entre el 475 aC i el 221 aC), una època convulsa, canviant, amb divisions territorials, amb arraconament d'antigues tradicions i amb la florida de noves idees.

La història dels Zhao va esdevenir matèria literària amb aires de llegenda anys després, quan Ji Junxiang l'escriu entre el 1260 i el 1280. Hi narra el destí tràgic dels Zhao i també com un metge ambulant, Chen Ying, s'hi juga la pell i es converteix en el salvador de l'últim infant de la nissaga, nascut de la filla de l'emperador.

Aquest episodi ha traspassat durant segles fronteres culturals. Al segle XVIII es va introduir a Europa. Però les re-

ferències més recents són *El sacrifici* (2010), film de Chen Kaige, i l'obra teatral *The Orphan of Zhao* (2012), de la Royal Shakespeare Company.

El muntatge actual es mou entre l'èpica i el gènere fantàstic, amb un registre de conte tràgic. L'heroi de la història, el salvador de la nissaga, s'enfronta al seu pare adoptiu, el malvat genocida de l'imperi. Quan Zhao entra al bosc —element de la literatura fantàstica i de ressò shakespearà— hi descobreix el Palau de les Cent Portes i l'aparició dels espectres dels avantpas-

sats. El metge ambulant Cheng Ying sacrifica el seu propi fill, un nadó com l'hereu dels Zhao, per poder fugir amb aquest i educar-lo al rovell de l'ou de l'Imperi entre dos pares: el bo, el metge; i el dolent, el cap de seguretat genocida. Ningú desvela a Zhao, fins que té vint anys, quina és la seva història i la seva personalitat de debò.

Si fem un salt en el temps, ens adonem que recular 2.500 anys fins als límits de la història dels Zhao és fer un camí a un cop de pedra. L'orfandat, la cessió de nadons, el genocidi, pares

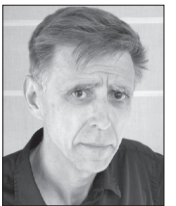
adoptius, la descoberta dels orígens i les coincidències amb passatges bíblics com el del rei Herodes i la matança dels Sants Innocents són tan moderns com en el temps de la Xina del Regne de Jin.

Només cal que per explicar una història com aquesta la posada en escena defugui qualsevol temptació de sumptuositat que resultaria postissa. I això és el que ha fet Oriol Broggi, amb austeritat però amb riquesa escènica, en un escenari quadrilàter de sorra, amb espectadors a quatre bandes, una de les quals situada dins de la boca de l'escenari, posant el Teatre Romea de panxa enlaire i acostant els personatges a tocar dels espectadors, deixant que sigui la paraula allò que ho encarrili tot.

Cal que els espectadors es disposin a escoltar més que a veure. Els personatges se'ls presenten un a un i tots expliquen qui són i per què hi són i per què actuen com actuen. L'estructura, doncs, manté un cert joc de nines russes en una trama de contes dins del conte. Hi excel·leix Julio Manrique en el paper del metge ambulant i salvador de la nissaga; la princesa de l'Imperi, Marta Marco; el malvat cap de seguretat, Pablo Derqui, actor condemnat, sembla, a fer sempre el mal a tort i a dret, ni que sigui en la ficció; i Ernest Villegas, en diferents papers, però sobretot en el de l'hereu de la nissaga dels Zhao i protagonista, per la seva condició d'orfe.

Andreu Sotorra

Escriptor i periodista
col·laborador de Ràdio Estel
andreusotorra@gmail.com

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

MARISA BERMÚDEZ, NOVA GUIA DELS TALLERS D'ORACIÓ I VIDA

«Si perdo la connexió amb Déu no sóc res»

Samuel Gutiérrez

Els deixebles del P. Ignacio Larrañaga continuen creixent. El 22 de març passat dues noves guies dels Tallers d'Oració i Vida (TOV) van ser confirmades a Barcelona. Una d'elles, Marisa Bermúdez, ens explica ara la seva experiència.

Què ha significat per a vostè el pas realitzat el 22 de març passat?

Va significar un compromís de vida, un sí al Senyor, consistent a romandre en contacte directe amb Ell mitjançant l'oració i a transmetre als altres la Bona Nova, el seu missatge d'amor i pau.

Per què ha decidit comprometre's més seriosament amb els TOV?

Perquè em van canviar la vida. Em van ajudar a connectar amb Déu i Ell em va omplir per complet i em va donar la pau i l'amor que buscava.

En quin sentit ha enriquit l'oració la seva vida de fe?

L'ha vivificada. Jo tenia la fe adormida. Creia, però comptava només amb les meves forces. Déu estava lluny, com a absent. Ara he descobert que sense Ell no perdo res i que li importo molt i està al meu costat. No puc deixar d'estar en contacte amb ell, perquè el trobo a faltar.

Quina importància li dona a l'oració en el dia a dia?

L'oració diària és fonamental. Ell ho va dir: «Jo sóc el cap i vosaltres les sarments (...) Sense mi no podeu fer res.» I és cert. Si perdo la connexió amb Ell no sóc res.

Com resa?

Reso amb la ment i el cor. Em retiro en la soledat de la meua habitació, millor de nit, faig el silenci en el meu interior i invoco l'Esperit Sant. Després faig lectura resada d'algun salm o lectura escoltada d'algun passatge bíblic i practico alguna de les 15 modalitats que vaig aprendre als Tallers. També reso alguna oració del llibre *Encontre* del P. Larrañaga, que són precioses, i així connecto amb Déu, i em deixo envair per Ell. És una experiència mística extraordinària, que si tothom la sentís, el món canviaria.

Com a guia dels TOV, què li agradaria aportar?

Desitjaria ser només un mitjà a través del qual es manifesti Déu als altres; una mica així com un vidre de finestra, en què ningú no es fixa, però que et permet veure el paisatge meravellós que hi ha a l'altra banda.

Com sintetitzaria les intuïcions del P. Larrañaga?

Jo no en diria intuïcions. El P. Larrañaga va ser un home de Déu, el qual va inspirar-li els TOV, així com va inspirar els Exercicis Espirituals a sant Ignasi de Loiola. Els Tallers pretenen omplir el buit de l'home mitjançant el seu acostament a Déu a través de la seva oració. Són una escola per aprendre a resar, que és més que resar, a adorar Déu «en esperit i en veritat». I seguir les passes de Jesús fins al punt de preguntar-nos: què faria Jesús en el meu lloc? Els TOV volen reconciliar l'home amb Déu, amb ell mateix i amb els altres a través del perdó, que ens transforma la vida.

Rauxa

Espai, temps i misteri

Mai com ara els mitjans de transport ens havien relativitzat tant l'espai i el temps. En poques hores podem recórrer distàncies que antigament demanaven dies, setmanes o fins i tot mesos de viatge. Això ens permet coses abans impensables, com ara viure a desenes de quilòmetres del lloc on treballem o estudiem. Avui, fins el punt més llunyà del planeta sembla estar al nostre abast.

Però aquestes facilitats no ens han de fer oblidar que les distàncies hi continuen sent. La millor manera d'adonar-se de les veritables dimensions del món és anar a peu als llocs. No cal pujar cap gran cim ni fer cap

travessa quilomètrica; n'hi ha prou de caminar pel territori —entre dos pobles veïns, per exemple— per veure tot el temps que demana moure's a peu d'un lloc a l'altre. Sense artificis de cap mena ens adonem que les distàncies no són gens insignificants, i que comparat amb la immensitat del món l'home és un ésser petit i vulnerable; el cansament, les inclemències del temps, l'extraviament, la gana i la set ens fan experimentar la nostra dimensió essencial de criatures; i d'altra banda la bellesa del paisatge, el silenci, la immensitat de la natura i la lentitud dels nostres passos ens obren al misteri de l'infinit.

Eduard Brufau

Pensant-ho millor

Josep M.
Alimbau
Argila

Medalla de plata
de l'Institut de
Teologia espiritual
de Barcelona

En el Dia de la Mare

El pare Giocondo Pendin, missioner combonià d'origen italià, fa 46 anys que viu a Moçambic i ha traduït la Bíblia al *sindao*. No es tracta d'una traducció senzilla d'un idioma a l'altre. És molt més, és traslladar conceptes que allà no es podrien entendre mai, que són evidents per a un occidental, però incomprensibles a l'Àfrica. Pendin afirma: «Quan llegeixen expressions com "blancs com la neu", com explicar què és la *neu*, que no han vist mai ni coneixen? o, "tu seràs la pedra sobre la qual edificaré la meua Església"? És estrany per a ells, perquè aquí les cases no es construeixen sobre pedra. D'altra banda, per a un africà, Déu ha de ser descrit amb la *tendresa* d'una *mare*, no la d'un pare perquè, a causa de la poligàmia, molts pares no saben ni tan sols quants fills tenen, molts fills no coneixen el seu pare, i la relació amb la mare sempre és molt més profunda i, de vegades, l'única. Cal canviar-ho per poder suscitar un sentiment d'amor i tendresa.»

La mare, figura de Déu

Sant Agustí afirmava: «Ningú no és tan mare... com Déu.»

Descuret: «Després de la bondat de Déu, no hi ha res tan perfecte com la bondat d'una mare.»

Santa Teresa de l'Infant Jesús:

«L'obra mestra més bonica del cor de Déu és el cor d'una mare.»

Lacordaire: «Déu, quan ens va donar la seva vida, ens va donar per bressol el cor d'una mare.»

Isaïes: «Sió deia: el Senyor m'ha abandonat, el meu Déu s'ha oblidat de mi... Pot oblidar-se

una mare del seu infantó, pot deixar d'estimar el fill de les seves entranyes? Però, ni que alguna l'oblidés, jo mai no t'oblidaria.»

Sant Ambrós deia a santa Mònica, mare d'Agustí: «No es pot perdre un fill que costa tantes llàgrimes a la seva mare.»

Pau VI deia a les mares que pateixen: «No és el moment de la timidesa, ni de la mandra, ni de l'absència... sinó que és el temps de la generositat, de la fortalesa, de la puresa, del convenciment, del compromís.»

La mare és qui ens acompanya i ens empeny cap a una vida sempre millor.